Finanțarea partidelor politice în 2021

Semilunei 7, ap. 1
București
www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #140, 23 iunie 2022
Raport disponibil pe www.experforum.ro și www.banipartide.ro

Autor
Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum

Sursa date:

- www.finantarepartide.ro, www.roaep.ro, Monitorul Oficial, paginile web ale partidelor – venituri și cheltuieli partide, membri, candidați, alte informații
- www.lege5.ro, www.legislatie.just.ro – legislație, RVC-uri
- www.termene.ro, pentru date privind persoanele juridice
- www.integritate.eu, paginile web ale instituțiilor – pentru declarații de avere și interese
- https://mfinante.gov.ro - situații financiare partide politice
- Presa

Raport realizat în cadrul unui proiect finanțat de Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs (INL), implementat de Expert Forum în parteneriat cu CEELI Institute și International Foundation for Electoral Systems (IFES).

Rezumat 5
Banipartide.ro și baza de date cu recomandări electorale 9
Situația finanțării politice în 2021 9
Dizolvarea partidelor politice în 2021-2022 13
Activitatea AEP și accesul la informații 17
Veniturile partidelor politice în 2021 21
Cotizațiile 25
Cât plătesc membrii de partid? 27
Câți membri au partidele politice? 35
Cei mai mari cotizanți din ultimii 10 ani 39
Donații 41
Subvenții 42
Cum se cheltuie subvențiile? 47
Recomandări 51
Lista cu edițiile Monitorului Oficial în care au publicat partidele raportările 52

Abrevieri

ALDE	Alianța Liberalilor și Democraților Europeni
AUR	Alianța pentru Unirea Românilor
EMNP-PPMT	Erdélyi Magyar Néppárt – Partidul Popular Maghiar din Transilvania
PAD	Partidul Adevăr și Dreptate
PB2020	Partidul București 2020
PCM	Partidul Civic Maghiar
PDAC	Partidul Dacismului Autonom Conservator
PER	Partidul Ecologist Român
PFN	Partidul Forța Națională
PMP	Partidul Mișcarea Populară
PNG-CD	Partidul Noua Generație Creștin Democrat
PNL	Partidul Național Liberal
PNRO	Partidul Națiunea Română
PNTCD	Partidul Național Tărănesc Creștin Democrat
POL	Partidul Oamenilor Liberi
PPMT	Partidul Popular Maghiar din Transilvania
PPUSL	Partidul Umanist Social Liberal
PRC	Partidul Republican Conservator
ProRo	Pro România
PSD	Partidul Social Democrat
UIPT	Partidul Uniunea Independentă pentru Tecuci
UNPR	Uniunea pentru Progresul României
USR	Partidul Uniunea Salvați România

Rezumat

Evoluția generală

Cadrul legislativ nu s-a modificat în ceea ce privește legislația privind finanțarea partidelor politice, însă au existat o tentativă de a modifica criteriul de alocare a subvențiilor, care nu a fost pusă în practică. În schimb, în 2022, s-a modificat legislația privind organizarea și funcționarea AEP în ceea ce privește mecanismele de angajare a personalului.

În 2021, veniturile și cheltuielile partidelor au scăzut, în mod firesc, față de 2019 și 2020, care au fost ani electorali. Dacă din cotizații s-au strâns 29 de milioane de lei, din donațiile de la persoane juridice peste 10 salarii s-au adunat 221 mii lei. Subvențiile rămân principala sursă de venit a partidelor politice. Cele mai mari venituri au fost raportate de către PSD, adică 91 din milioane, iar veniturile din surse private reprezintă 10% din totalul de bani intrați în partid în 2021. Partidele care primesc subvenții au pus bani deoparte, înregistrând venituri în avans semnificative. La Pro România veniturile au scăzut de aproape 10 ori comparativ cu 2020, iar la PMP de 12 ori.

Numărul de angajați raportat de partidele politice a scăzut față de 2020, ajungând la 115 la PSD, 31 la PNL, iar la USR au ajuns la 69, fiind singurul partid la care a crescut numărul de angajați. AUR nu a raportat niciun angajat.

Respectarea reglementărilor privind transparența

Mai multe partide au publicat informațiile obligatorii în Monitorul Oficial comparativ cu anii trecuți, ajungând la 55. Unele partide au publicat inclusiv după termenul legal, cel mai recent raport fiind din 27 mai 2022, deși termenul limită este 30 aprilie.

Deși există reglementări privind datele care se raportează, inclusiv modele de rapoarte, formatul în care se publică informațiile pe pagina oficială AEP rămâne divers. Pentru unele partide regăsim raportul de venituri și cheltuieli detaliat integral, iar pentru altele rezumat. Și în cazul rapoartelor publicate în Monitorul Oficial apar anumite diferențe legate de gradul de detalii. Anumite fișiere nu se regăsesc pe platforma oficială a AEP, www.finantarepartide.ro, iar alte informații, cum ar fi anexa 16 (RVC detaliat) rareori se regăsesc în format editabil.

Deși situația datelor publicate în formate editabile s-a îmbunătățit în ultimii ani, rămâne totuși o problemă pentru care se pot depune eforturi suplimentare. Reamintim că Expert Forum a propus un angajament pentru creșterea numărului de seturi de date în cadrul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, care nu a fost acceptat de către AEP.

Situația partidelor politice

Parchetul de pe lângă Tribunalul București a cerut începând cu finalul lui 2021 dizolvarea unui număr de 16 partide. Pentru două dintre ele, instanța a decis deja dizolvarea. Deși nu putem cunoaște motivele din date publice, într-una din situații motivul a fost lipsa de activitate bazată pe candidaturi la ultimele două alegeri. Motivele pentru care se poate iniția procedura de dizolvare în condițiile lipsei de candidaturi este disproporționată și poate afecta competiția electorală. Chiar dacă partidele politice au vocația să participe la procesele electorale, limitele impuse de leguitor sunt problematice. Mai mult, sistemul legislativ este conceput în așa măsură încât să favorizeze partidele mari și să le asigure succesul în alegeri, în timp ce partidele cu capacitate redusă nu acces la fonduri și nu pot participa în condiții egale la procesul electoral.

Activitatea AEP

Amenzile aplicate de AEP partidelor politice ca rezultat al acțiunilor de control au crescut. Cele mai frecvente amenzi aplicate în 2021 au fost în cuantum de 50.000 de lei, respectiv 15.000 lei, iar cea mai mare amendă a fost aplicată Partidului Forța Națională (80.000 lei), urmată de câte 65.000 lei pentru PNL și PNȚCD. Un număr de 111 partide au fost sancționate pentru nereguli legate de depunerea RVC, o situație care se continuă situația de anii trecuți și indică lipsă de disciplină și/sau capacitate în cadrul partidelor politice noi în a raporta date. PSD, USR, ALDE și PNL au încălcat prevederile legale care interzic folosirea veniturilor din subvenții în alte scopuri decât cele stabilite prin lege, însă nu deținem informații legate de natura acestor încălcări.

Legislația privind funcționarea AEP s-a modificat pentru a permite ocuparea posturilor de execuție și conducere nu doar prin concurs și examen, ci și prin numirea și modificarea raporturilor de serviciu ori de muncă (delegare, transfer etc). Modificarea s-a făcut într-un mod netransparent, prin adăugarea acestei reglementări la o lege de aprobare a unei ordonanțe de urgență ce amenda Codul Administrativ. Această modificare continuă alte amendamente din ultimii doi, dintre care unele au fost criticate de Curtea de Conturi. Proiectul de ROF este în dezbatere parlamentară, urmând a fi aprobat prin hotărâre.

Accesul la informații și date deschise

Deși numărul de documente publicate în formate editabile a crescut în ultimii ani, iar acestea sunt disponibile pe portalul www.finantarepartide.ro, numărul acestora ar putea crește, iar calitatea s-ar putea îmbunătăți. AEP a refuzat, invocând lipsa de resurse, adoptarea unui angajament propus de Expert Forum în cadrul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, care ar fi avut scopul să deschidă și mai multe seturi de date, mai ales în contextul apropierii alegerilor din 2024. Deși AEP a început dezvoltarea de aplicații pentru raportarea prin mijloace electronice de către partidele politice, acestea nu sunt accesibile publicului, iar o parte din informații, cum ar fi raportările lunare legate de subvenții, se publică în continuare în format pdf scanat.

EFOR a solicitat AEP pe baza Legii 544/2001 rapoartele integrale de control pentru PSD, PNL, UDMR, ALDE, Plus, PER, AUR, PMP și Pro România rezultate din

controalele realizate în 2021, însă AEP a refuzat motivând că numai sintezele rapoartelor sunt informații publice, ceea ce considerăm că este contrar reglementărilor legale. AEP a refuzat și anul trecut să furnizeze aceste informații, justificându-și refuzul inclusiv cu motive legate de date personale. Considerăm că sintezele publicate în Monitorul Oficial nu includ suficient de multe detalii pentru a înțelege problemele identificate de către AEP la nivelul modului de funcționare a partidelor politice, iar refuzul de a furniza aceste documente este o dovadă a lipsei de transparență la nivel instituțional. Mai mult, răspunsurile diverse date pentru aceeași solicitare ne arată că AEP refuză să transmită aceste informații.

Cotizațiile

În total s-au colectat 29 de milioane de lei din cotizații. Cei mai mulți bani au mers către PNL (10 milioane de lei), respectiv PSD (7,8 milioane de lei). Informațiile colectate din 2006 până în 2021 ne arată că în anii electorali partidele au strâns cei mai mulți bani din cotizații, dar și cei mai mulți bani de la membrii mai generoși, care au plătit sume echivalente cu valoarea a 10 salarii minime sau mai mult.

Sumele plătite pentru cotizații sunt diverse și diferă în funcție de statutul persoanei, iar filialele partidelor politice, care sunt responsabile pentru colectarea fondurilor, au rate de succes foarte diferite. În 2021, filialele PSD Vrancea, Maramureș și Covasna nu au înregistrat nicio cotizație. La PMP 13 filiale nu au înregistrat nicio cotizație, iar la Pro România numărul s-a ridicat la 25 de filiale.

În cele mai multe cazuri este posibil ca partidele politice nici să nu insiste prea mult cu membrii obișnuiți, fără funcții, ci mai degrabă cu cei cu funcții de conducere, care pot contribui cu sume mai mari. Sumele pe care le plătesc membrii de partid nu sunt publice, iar deciziile forurilor superioare ale partidelor politice nu sunt nici ele disponibile. Sumele pot oscila de la 1 la PSD, 3 la PNL, 5 la USR și pot merge până la 100 de lei pentru consilierii locali PSD, 250 de lei președintele consiliului județean la PNL sau 1000 de lei pentru parlamentarii naționali și 3000 de lei pe lună pentru europarlamentarii USR. În cele mai multe cazuri, filialele au o libertate de a stabili sume în funcție de limite decise de la centru, iar fiecare județ are o tipologie diferită când vine vorba de sume și a modul de colectare a acestora. Dacă la PNL Brașov cele mai frecvente cotizații sunt de 5 și 10 lei, la Teleorman sunt de 600 -1200 lei; cea mai frecventă cotizație este de 30 de lei.

La PNL cea mai mică cotizație a fost un leu, iar cea mai mare de 56.250 de lei, plătită de fostul președinte al partidului, Florin Cîțu. George Simion, președintele AUR a plătit 540 de lei, deși sunt mult mai mulți membri care au plătit până de zece ori mai mult decât acesta. Numele lui Eugen Tomac sau Cristian Diaconescu nu se regăsesc în lista de cotizații de la PMP, iar numele lui Victor Ponta nu se regăsește în lista publicată de Pro România.

Dacă ne raportăm la toate cotizațiile din 2006 până în prezent, cea mai prolifică a fost europarlamentara Maria Grapini, care a cotizat la PC și PPUSL 201 mii lei. Aceasta este urmată de europarlamentarul PSD Ioan Mircea Pascu, cu 163 mii lei și de Maricel Popa, senator PSD și președinte de consiliu județean. Cele mai mari

cotizații au fost plătite în general de europarlamentari și de membrii parlamentului și rar președinții de partid sunt cei mai darnici. Aceste cifre pot ilustra faptul că partidele se așteaptă ca membrii cu funcție de conducere să aducă bani la partid pentru că au fost propuși într-o astfel de poziție de către partid.

Membrii partidelor politice

Numărul membrilor partidelor nu este cunoscut în România, iar nu se publică niciun fel de date în acest sens. Din datele existente am observat că la PMP au cotizat 1666 persoane unice, la PNL aproape 30.479, la Pro România 663, iar la AUR 6363. Cu toate acestea, nu este un indicator exact al numărului de membri, mai ales că partidele politice nu fac neapărat eforturi sau nu au capacitatea să strângă cotizația de la fiecare membru, iar interesul crește în perioada electorale sau când există datorii.

Subvenții

Partidele politice au continuat să primească sume semnificative din subvenții, care rămân principala sursă de finanțare. În 2021, partidele politice au primit 243 de milioane de lei, iar de la începutul anului 2022, pentru primele șase luni, s-au transferat 124 de milioane de lei. Anul trecut cele mai mari procente din banii publici s-au cheltuit în 2021 pentru presă și propagandă (56%- 62 mil. lei), personal (16% - 18 mil. lei), chirii/utilități sedii, consultanță politică, activități cu caracter politic (câte 4%) și sondaje de opinie (3%).

În 2021, partidele au cheltuit în medie jumătate din banii primiți. PSD a cheltuit 61% din bani, PMP 58%, iar Pro România 90%. Liberalii au cheltuit doar 43%, iar USR 40%. AUR nu a cheltuit niciun ban din subvenție, cu excepția dobânzilor.

Comparativ, cheltuielile pentru propagandă au crescut semnificativ, de la 14 mil. lei în primele patru luni din 2021 la 30 mil lei în primele patru luni din 2022. PSD a alocat cel mai mare procent din sumele cheltuite, și anume 74%, PNL un procent de 78%, USR 7%. La PSD s-au dublat cheltuielile, de la 8 la 17 milioane, iar la PNL au crescut de la 5 la 11 milioane. Și la USR s-au dublat sumele alocate pentru reclamă, chiar dacă rămân relativ reduse comparativ cu celelalte două partide.

O problemă semnificativă rămâne cumpărarea de publicitate din media în mod netransparent. AEP publică doar statistici pe categorii legate de cheltuirea banilor, dar nu și informații legate de contracte. Marile partide, dar mai ales PSD, au refuzat constant să publice aceste contracte, în ciuda insistențelor unor organizații civice; Centrul pentru Inovare Publică a acționat în judecată mai multe partide care au refuzat să furnizeze aceste informații. Singurul partid care publică din propria inițiativă lista de contracte despre cheltuieli la nivel de Secretariat General rămâne USR. Pentru alte partide putem afla parțial informația din rapoartele de venituri și cheltuieli, dar cu întârziere de un an, dar nu și pentru PSD, care cheltuie cei mai mulți bani. Lipsa unei reglementări care să oblige partidele politice să marcheze campaniile de promovare și lipsa de transparență în publicarea contractelor afectează independența media și modul de informare a alegătorilor.

În 2021 au existat mai multe momente care au determinat modificarea arbitrară a regulilor de alocare a fondurilor, prin mărirea sumei anuale pe ascuns de către Guvern, dar și prin încercarea de a acorda fonduri PPUSL, deși partidul nu ar fi avut dreptul să primească. Modificarea arbitrară a regulilor după care se alocă banii rămâne o problemă care generează instabilitate și care permite unor actori politici care nu îndeplinesc condiții necesare să obțină bani publici.

Banipartide.ro și baza de date cu recomandări electorale

Expert Forum a actualizat platforma banipartide.ro, un portal care include toate informațiile legate de finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale începând cu anul 2006. Versiunea curentă include raportările partidelor politice la zi, inclusiv rapoartele de venituri și cheltuieli integrale (RVC) pentru 2021, veniturile și cheltuielile din subvenții la zi și anumite date referitoare la contractele finanțate din subvenții, unde acestea există. EFOR a dezvoltat și un nou modul de căutare integrat, care permite identificarea unui nume de persoană fizică sau juridică în toată baza de date, care cuprinde un total de peste 300.000 de rânduri.

EFOR a lansat și o bază de date care cuprinde 475 de recomandări electorale din diverse surse precum rapoarte GRECO, ODIHR, Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) etc. din perioada 2009-2022. Scopul bazei de date este de a aduna și reflecta stadiul de implementare a recomandărilor internaționale în materie de alegeri și finanțare politică. Baza de date cuprinde recomandări sau angajamente referitoare la procesul electoral și finanțarea politică, pornind de la evaluări făcute de organizații și instituții naționale sau internaționale, care țin cont de acorduri sau alte documente internaționale la care România a aderat și ratificat ratificat. De asemenea, am analizat în ce măsură au fost implementate aceste recomandări și care sunt motivele pentru care unele dintre ele se repetă de mai bine de 10 ani. Baza de date poate fi consultată la https://expertforum.ro/recomandari-electorale. Analiza referitoare la stadiul de implementare va fi actualizată constant, cel puțin anual[1].

Situația finanțării politice în 2021

Raportul include informații despre partidele politice care au publicat informații până la 14 iunie 2021. La finalul anului 2021, în Registrul Partidelor Politice figurau 189 de formațiuni politice[2], iar controlul pentru anul trecut se va face la 192 de partide, respectiv 911 organizații locale și centrale[3]. Numărul partidelor și formațiunilor care au publicat în Monitorul Oficial datele obligatorii până la sfârșitul lui aprilie a crescut

[1] Pentru stadiul actual al evaluărilor puteți consulta PB EFOR 139 - Datoriile legislative ale României
[2] AEP, Comunicat de presă privind activitățile de control al finanțării publice și finanțării private a partidelor politice și a campaniei electorale, în anul 2022
[3] Vezi lista integrală aici

față de anul trecut, de la 40 la 55[4]. Unele partide au publicat inclusiv după termenul legal, cel mai recent raport fiind din 27 mai 2022.

Lista partidelor care au publicat datele în 2022 poate fi consultată în anexa 1, iar lista integrală pentru 2006-2022 se găsește pe www.banipartide.ro.

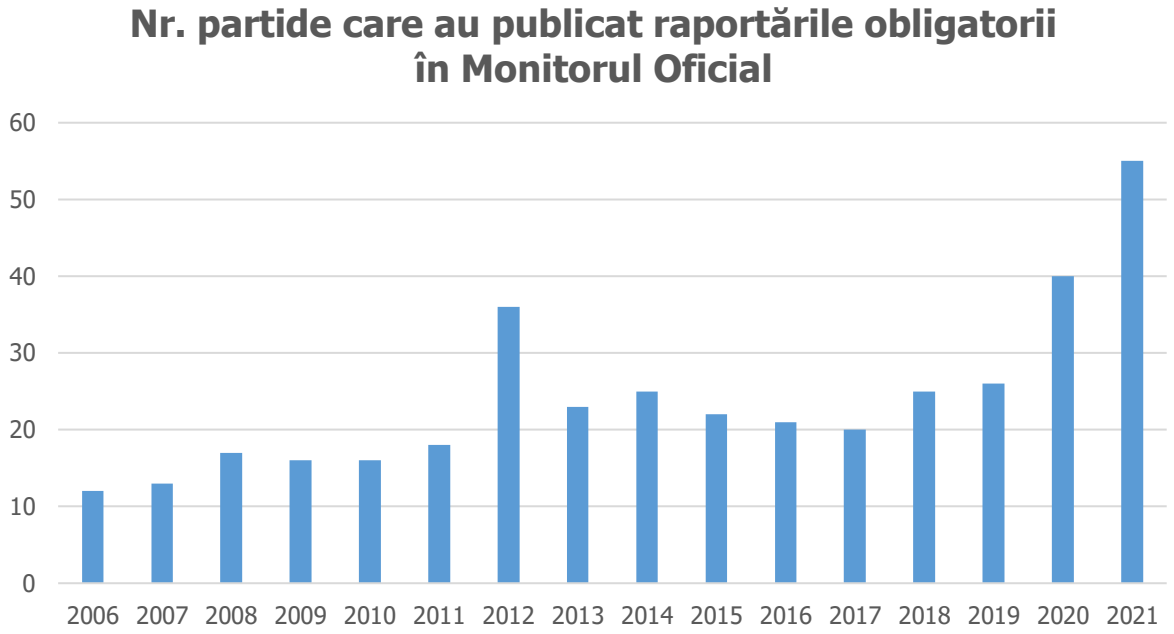

Anul reflectă anul pentru care se raportează. În unii ani formațiuni precum FDGR sau PC au publicat separat pentru fiecare filială, însă în acest grafic se regăsește fiecare partid/formațiune o singură dată

Din totalul de partide, zece nu au declarat niciun fel de venit, 22 au declarat peste 10,000 de EUR, iar 23 dintre ele sub 10,000 de EUR.

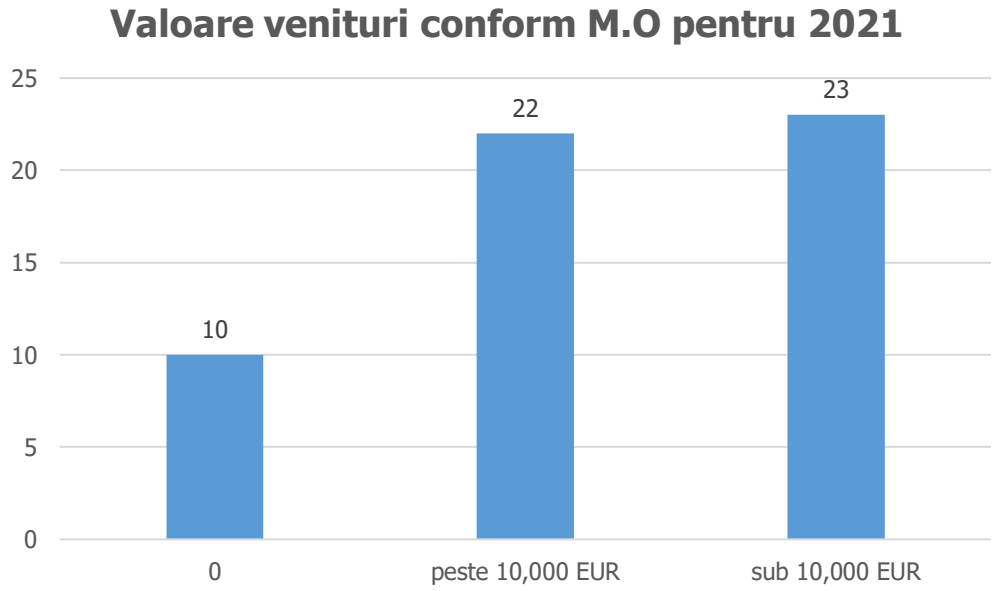

[4] În februarie PNL a publicat și o rectificare referitoare la raportul publicat în 2021 pentru anul 2020

Deși numărul entităților care au publicat informațiile obligatorii conform legii[5] a crescut, formatul în care se publică informațiile este diferit. Legea face referire la raport detaliat, care implică inclusiv publicarea numelui persoanei care a donat sau cotizat. Sunt partide precum PNL, AUR, Pro România sau PMP publică mai detaliat decât altele precum PSD, dacă ne uităm la cele care primesc subvenții. USR publică detaliat la nivel de județ (raportul rezumat), însă nu include liste integrale cu veniturile și cheltuielile, la nivel de persoană.

Și în cazul rapoartelor publicate în Monitorul Oficial apar anumite diferențe legate de detalii. Un astfel de caz reflectă datele privitoare la totalul de cotizații. Dacă PSD sau PNL publică informații pe județ, la AUR totalurile sunt pe țară.

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2021

Denumirea partidului politic: Partidul Alianța pentru Unirea Românilor

Sediul partidului politic: str. Geneva nr. 20, satul Tunari, comuna Tunari, județul Ilfov

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuantumul total al cotizațiilor prim
1	Alianța pentru Unirea Românilor (AUR)	31.226

Cuantumul total	879.852
Numele și prenumele reprezentantului legal	Aurelia Popa
Semnătura	
Data întocmirii	28.04.2022

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2021

Denumirea partidului politic - Partidul Social Democrat - PSD

Sediul partidului politic - șos. Dimitrievici Pavel Kiseleff nr. 10, sectorul 1, București

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuantumul total al cotizațiilor primite în luna
1	Alba	14.939,00
2	Arad	15.250,00
3	Argeș	137.927,52
4	Bacău	8.450,00
5	Bihor	51.905,00
6	Bistrița-Năsăud	1.406,00
7	Botoșani	75.495,00
8	Brașov	0,00
9	Brăila	49.497,00
10	Buzău	49.825,00
11	Caraș-Severin	2.280,00
12	Călărași	19.174,00
13	Cluj	712,00
14	Constanța	3.222,00
15	Covasna	0,00
16	Dâmbovița	167.522,00

RVC 2022 AUR vs RVC PSD

Pe platforma oficială a AEP, www.finantarepartide.ro, anumite date pare că lipsesc, după cum se vede în tabelul de mai jos. Este important de menționat că tabelul de mai jos reflectă datele publicate de AEP în portal, iar EFOR nu are cunoștință de datele raportate de către partidele și formațiunile politice către instituție. Așadar, **tabelul nu reflectă neapărat ce au raportat partidele politice, ci ceea ce s-a publicat.**

În foarte puține cazuri raportările realizate conform art. 51 sau RVC-urile sunt prezente și în formate editabile, deși legislația stabilește că raportările trebuie transmise și în format electronic[6]. De asemenea, portalul include 177 de partide din totalul prezent în Registrul Partidelor Politice, lipsind mai multe partide sau formațiuni politice, inclusiv UDMR.

Partid	**RVC – Art. 49 (1), anexa 16**			**Situații financiare – Art. 49 (3)**		**Raportări Art. 51 (2) Date ce se publică în MO[7]**	
	Există	**Editabil**	**Detaliat**	**Există**	**Lizibil**	**Există**	**Editabil**

[5] Vezi obligațiile de transparență în raportul Finanțarea partidelor politice în 2020: transparență și nereguli și la https://www.banipartide.ro/metodologie

[6] Vezi art. 51 din Legea 334/2006 și art. 46 din HG 10/2016, normele de aplicare

[7] Puteți consulta lista de date care ar trebui să se publice conform legii la https://www.banipartide.ro/metodologie

PSD	da	da	nu	da	da	da	da
PNL	da	da	da	nu	-	da	nu
USR	da	nu	Partial – doar varianta rezumată [8]de județe. La controlul de fond se va depune și varianta cu date personale	nu	nu	da	Nu există în portal, dar au fost depuse în format .xls la AEP
PMP	da	da	da	da	da	da	nu
ProRo	da	da	da	da	da	da	nu
AUR	da	da	da	da	parțial	da	nu
ALDE	da	nu	Parțial – doar pe județe	nu	nu	da	nu
UNPR	da	nu	da	nu	nu	da	nu
PPMT	da	nu	nu	da	da	da	nu
PFN	da	nu	da	nu	nu	da	nu
PER	nu	nu	nu	nu	nu	nu	nu
PB2020	da	nu	da	da	da	da	nu
PCM	Da	da	da	nu	nu	da	nu
PPUSL	da	Nu	da	nu	nu	da	nu
PAD	da	nu	da	da	da	da	nu
PDAC	da	nu	Partial – doar pe județe	da	da	da	nu
POL	Da - parțial	da	da	da	da	nu	nu
PNTCD	da	nu	Partial – doar pe județe	da	da	da	nu
PNRO	da	nu	da	da	da	da	nu
PNG-CD	nu	nu	nu	da	da	da	nu
PRC	da	nu	da	da	da	Da, doar anexa 1	nu
UIPT	da	nu	da	da	da	da	nu
EMNP-PPMT	nu	-	-	da	da	da	nu

În cazul a nouă partide datele au fost publicate în Monitorul Oficial după 30 aprilie. Acestea sunt: Partidul Volt România – Volt, Partidul Democraţiei Şi Solidarităţii – Demosm Alianţa Renaşterea Naţională, Iniţiativa Otopeniul Nostru, Partidul Pact Pentru Galaţi, Partidul Naţional Socialist, Partidul Noi, Getodacii!, Partidul Republican din România și Partidul Naţional de Centru.

Deși situația datelor în formate editabile s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii ani, rămâne totuși o problemă pentru care credem că se pot depune eforturi

[8] Conform legii, varianta rezumată a RVC este ”forma din care au fost eliminate rubricile privind datele cu caracter personal, respectiv datele de identificare ale conturilor bancare ale partidelor politice.”

suplimentare. În acest sens, Expert Forum a înaintat o propunere de angajament în cadrul Planului de Acțiune 2022-2024[9] al Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă, care se referă la publicarea mai multor date legate de campaniile electorale și finanțarea partidelor politice. Propunerea ar fi urmat să fie asumată de AEP și implementată în parteneriat cu organizații ale societății civile. AEP a refuzat adoptarea angajamentului, motivând prin lipsa de resurse.

Propunerile EFOR au fost următoarele[10]:

- Organizarea unor întâlniri cu AEP, Curtea de Conturi și partidele politice pentru a discuta despre dificultățile și limitările referitoare la colectarea informațiilor legate de finanțarea partidelor și campaniilor electorale
- Publicarea datelor cu privire la alocările și cheltuielile din subvenții în formate deschise
- Modificarea legislației pentru a permite marcarea și raportarea publicității politice și în afara campaniilor electorale, inclusiv prin liste cu contracte și furnizori
- Operaționalizarea unui API pentru accesul publicului la aplicațiile informatice dezvoltate sau care vor fi dezvoltate pentru anul 2024 de către AEP, utilizate pentru raportare, pentru datele care pot fi făcute publice / exportarea informațiilor în formate deschise
- Modificarea legislației pentru a stabili în mod clar informațiile cu privire la venituri și cheltuieli care se vor publica în timpul campaniilor electorale de către competitorii electorali, respectiv AEP. Sunt necesare reglementări cu privire la frecvență și format (cât mai detaliat), astfel încât această publicare să nu se facă diferit de la un scrutin la altul. Chiar dacă aceste date nu pot fi verificate în timpul campaniei electorale, publicarea lor este necesară pentru a asigura transparența privind activitatea competitorilor
- Modificarea legislației pentru a permite publicarea integrală sau mai extinsă a rapoartelor de control

Autoritatea Electorală Permanentă și partidele politice trebuie să publice date în formate deschise. AEP trebuie să dezvolte aplicațiile pentru raportare astfel încât să permită exportul de date deschise și accesul la date prin unelte de tipul API.

Dizolvarea partidelor politice în 2021-2022

Deși numărul de partide politice a crescut semnificativ în ultima perioadă, mai ales după modificarea legislației în 2015, unele dintre ele vor fi cel mai probabil dizolvate și radiate în perioada următoare din lipsă de activitate. Conform Legii 14/2003, un partid politic își poate înceta activitatea prin:

- dizolvare, prin hotărâre pronunțată de Curtea Constituțională, pentru încălcarea art. 30 alin. (7) și art. 40 alin. (2) și (4) din Constituție
- dizolvare, prin hotărâre pronunțată de Tribunalul București;
- autodizolvare, hotărâtă de organele competente prevăzute în statut;

[9] http://ogp.gov.ro/nou/propuneri-primite-2022/
[10] http://ogp.gov.ro/nou/wp-content/uploads/2022/03/Angajamente-OGP-EFOR-10martie.pdf

- reorganizare

Printre motivele pentru care un partid se poate dizolva pe cale judecătorească se numără și ca urmare a inactivității constatate de Tribunalul București, dacă:

- nu a ținut nicio adunare generală timp de 5 ani;
- nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, în două campanii electorale succesive, cu excepția celei prezidențiale, în minimum 75 de circumscripții electorale în cazul alegerilor locale, respectiv o listă completă de candidați în cel puțin o circumscripție electorală sau candidați în cel puțin 3 circumscripții electorale, în cazul alegerilor parlamentare.

Tribunalul București constată încetarea existenței partidului la cererea Ministerului Public. Conform datelor publicate în portalul instanțelor, Ministerul Public a solicitat dizolvarea unui număr de 16 partide în 2021-2022, după cum urmează:

Nr	Partid	Dosar	Articol	Soluție
1	PARTIDUL POPORULUI - PP-LC	14141/3/2022	art. 43 al. 1 lit b , 45 al. 1 lit e prin raportare la art. 46 al. 1 lit. b	Dispune radierea
2	PARTIDUL NOUA GENERAŢIE CREŞTIN DEMOCRAT	14152/3/2022	-	-
3	PARTIDUL NOUA REPUBLICĂ	14158/3/2022	-	-
4	PARTIDUL MIŞCAREA CONSERVATOARE ÎN ROMÂNIA	14147/3/2022	-	-
5	PARTIDUL DREPTĂŢII SOCIALE	14149/3/2022	-	-
6	PARTIDUL PENTRU DEZVOLTARE ŞI PROGRES SOCIAL	14157/3/2022	-	-
7	PARTIDUL BOTOŞĂNENILOR - PB	14144/3/2022	-	-
8	PARTIDUL STÂNGII UNITE	14153/3/2022	-	-

9	PARTIDUL FRONTUL DEMNITĂŢII ŞI IDENTITĂŢII NAŢIONALE	14155/3/2022	-	-
10	PARTIDUL RENAŞTERII NAŢIONALE - P.R.N.	14159/3/2022	-	-
11	PARTIDUL ROMÂNIEI EUROPENE - P.R.E.	14156/3/2022	-	-
12	PARTIDUL OAMENILOR LIBERI	14146/3/2022	-	-
13	PARTIDUL MIŞCAREA VERZILOR-DEMOCRAŢI AGRARIENI - MV-DA	14134/3/2022	-	-
14	PARTIDUL COMUNITAR DIN ROMÂNIA - PCDR	14142/3/2022	-	-
15	PARTIDUL PRO DEMO	14154/3/2022	-	-
16	PARTIDUL ECOLOGIST SOCIALIST ROMÂN "P.E.S.R"- PRIN PREŞEDINTE ADEM DUMITRU VALENTIN Anul 2021	32111/3/2021	-	Dispune dizolvarea

Pentru 15 partide acțiunea s-a început în 2022, iar pentru unul în 2021. Foarte posibil să fie mult mai multe partide în aceeași situație. În două cazuri a decis instanța până la acest moment dizolvarea partidelor, însă majoritatea dosarelor sunt deschise în lunile mai – iunie 2022, deci procedurile o să mai dureze. Doar în primul caz putem afla din date publice care este motivul pentru care s-a inițiat procedura de dizolvare, cauza fiind lipsa de activitate, respectiv lipsa de candidaturi la cele mai recente alegeri.

EFOR a solicitat AEP să ne comunice dacă au existat demersuri făcute pe lângă Ministerul Public pentru a iniția dizolvarea unor partide. AEP ne-a informat că nu a propus dizolvarea partidelor, nefiind atribuția legală a instituției, însă a trimis spre informare și analiză Parchetului de pe lângă Tribunalul București informații despre

numărul de circumscripții în care partidele au participat cu candidați la alegerile din 2020.

> Prin urmare, în raport de prevederile legale mai sus arătate, precizăm că **Autoritatea Electorală Permanentă nu a propus dizolvarea unor partide politice**, formularea cererii de dizolvare a unui partid politic fiind de resortul exclusiv al Ministerului Public, potrivit art. 45 din Legea nr. 14/2003, republicată.
>
> Menționăm însă că, la sfârșitul anului 2021, ținând cont de prevederile art. 46 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 14/2003, republicată, instituția noastră a transmis, **spre informare și analiză**, Parchetului de pe lângă Tribunalul București, informații privind numărul de circumscripții în care unele partide politice au participat cu candidați la alegerile locale și/sau parlamentare din anul 2020, respectiv partidele politice care nu au participat cu candidați la alegerile locale și parlamentare din anul 2020.
>
> Precizăm că demersul nostru de a informa Parchetul de pe lângă Tribunalul București potrivit celor de mai sus a fost fundamentat de dificultățile cu care ne confruntăm în cadrul activității de control al respectării prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, în cazul unor formațiuni politice *(ex. nu se supun controalelor inițiate de Autoritatea Electorală Permanentă; nu depun raportările obligatorii reglementate de Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare; nu-și mai desfășoară activitatea în sediul declarat; nu comunică datele prevăzute la art. 51 alin. (2) din Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare).*

Expert Forum a avertizat în numeroase rânduri că procedura de dizolvare este disproporționată și poate afecta competiția electorală. Deși legislația poate prevede astfel de mecanisme de dizolvare, numărul impus este restrictiv, mai ales în logica în care unele dintre aceste partide au acoperire locală și este foarte dificil să propună candidați în 75 de circumscripții la alegerile locale – adică aproximativ un județ sau trei județe pentru parlamentare. Important este de menționat totuși că legiuitorii nici nu au creat neapărat partide locale, ci doar au redus numărul de semnături necesare pentru înregistrare, păstrând în teorie vocația regională sau națională a unui partid politic. Reamintim că în forma legii anterioară amendamentelor introduse prin Legea 114/2015 era următoarea: ”nu a desemnat candidaţi, singur sau în alianţă, în două campanii electorale parlamentare succesive, în cel puţin 18 circumscripţii electorale.” Așadar, numărul actual este mult mai restrictiv.

Curtea Constituțională remarca în Decizia 765 din 2014 că ”Exprimarea voinţei politice a membrilor partidului şi realizarea acesteia au loc în procesul electoral, fiecare partid având, de principiu, vocaţia guvernării. Unul dintre principalele scopuri ale asocierii în partide politice îl constituie acela de a accede la putere prin intermediul candidaţilor pe care partidul îi propune în campania electorală. Or, în măsura în care partidul nu desemnează candidaţi la alegeri şi, în consecinţă, nu obţine voturi, activitatea pe care o desfăşoară nu se mai circumscrie scopului mai

sus menţionat”.[11] Deși considerăm că partidele politice trebuie să participe la viața politică și să depună candidaturi pentru a-și exercita rolul democratic de reprezentare, impunerea unor condiții prea restrictive limitează semnificativ această participare la nivel local.

În paralel, lipsa de finanțare publică pentru funcționarea acestor partide este un factor care afectează competiția. Legea acordă sume foarte mari pentru partidele parlamentare sau cele care obțin peste 50 de poziții de consilier județean sau general, ceea ce echivalează în cele mai multe cazuri cu nivelul unui partid parlamentar. La ultimele alegeri doar PMP și Pro România au primit fonduri pentru rezultatele de la locale, ambele fiind foste partide parlamentare.

Așadar, considerăm că **sistemul legislativ este conceput în așa măsură încât să favorizeze partidele mari și să le asigure succesul în alegeri, în timp ce partidele cu capacitate redusă nu acces la fonduri și nu pot participa în condiții egale la procesul electoral.** Mai mult, economiile pe care partidele parlamentare le-au obținut din subvențiile acumulate peste ani vor fi folosite în alegerile din 2024, ceea ce va crea un dezechilibru și mai mare.

Legislația trebuie revizuită pentru a elimina reglementările discriminatorii. Recomandăm reducerea semnificativă a cerințelor articolului 46 1)b.

Activitatea AEP și accesul la informații

Conform AEP[12], în 2021 instituția a efectuat controale pentru verificarea raportărilor obligatorii, precum și verificarea legalității veniturilor şi cheltuielilor realizate în anii 2019-2020. Pentru operațiunile aferente anului 2021, controalele se vor desfășura între 30 mai și 31 decembrie 2022, acoperind atât respectarea reglementărilor privind publicarea datelor în Monitorul Oficial, cât și verificările legate de venituri și cheltuieli[13].

Anul trecut, instituția a efectuat 172 de controale, din care cinci au fost legate de activitatea din 2020 la partide care primesc subvenții, iar restul de 167 la formațiuni politice pentru activitatea din anii 2019-2020. Departamentul de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale (DCFPPCE) a efectuat controale la 19 partide, iar restul au fost verificate de filialele locale ale AEP. Legat de subvenții, concomitent cu verificarea de către AEP a avut loc și verificarea făcută de Curtea de Conturi.

Au fost întocmite 163 de procese verbale de constatare a contravențiilor, respectiv 38 de avertismente şi 125 de amenzi (4,3 milioane lei), precum şi 30 de hotărâri AEP de confiscare (2,6 milioane de lei), pentru controalele de fond pentru 2020 sau 2019-2020. Comparativ, sancțiunile aplicate la controalele realizate în 2019-2020

[11] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/165313
[12] https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2022/04/Raport_DCFPPCE_2021.pdf
[13] https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2022/01/Plan-2022-cu%20anexa-actualizat%C4%83-color.pdf

pentru anii anteriori, inclusiv pentru alegeri, s-au ridicat la 1,4 milioane lei în amenzi și 4,6 milioane lei în sume confiscate.

Cele mai frecvente amenzi aplicate în 2021 au fost în cuantum de 50.000 de lei, respectiv 15.000 lei, iar cea mai mare amendă a fost aplicată Partidului Forța Națională[14] - 80.000 lei -, urmată de câte 65.000 lei pentru PNL și PNȚCD. Dintre cele mai frecvente încălcări ale Legii 334/2006 se numără cele legate de:

- organizarea contabilității, inclusiv la PNL, ALDE, UDMR, PPUSL etc.;
- contractarea și returnarea împrumuturilor - inclusiv la PSD, PNL, ALDE, UDMR, PPUSL etc.;
- încălcarea obligației de a furniza documentele și informațiile solicitate de AEP în termen de cel mult 15 zile de la data solicitării;
- depunerea raportului de venituri și cheltuieli anual (art. 49 - 1) – 111 partide care figurează cu încălcarea acestui articol;
- încălcarea obligației de a depune la AEP situațiile financiare anuale în cel mult 15 zile de la înregistrarea la organul fiscal competent (art. 49 - 3) – 95 de partide;
- înștiințare privind modificarea datelor ce se înregistrează în Registrul partidelor – art. 60 (3) – 23 de partide, inclusiv PSD, PMP, PNL, Pro România, UDMR, ALDE etc.;
- încălcarea art. 2 (1) din HG 10/2016, care se stabilește că partidele politice pot obţine venituri şi efectua cheltuieli numai în condiţiile Legii nr. 334/2006 - 12 partide.

Sancțiuni (lei)	**Număr de cazuri**
50.000	65
15.000	44
Avertisment	38
10.000	7
30.000	4
65.000	2
25.000	1
80.000	1
45.000	1

Unele dintre partidele care au fost sancționate cu amenzi de 50.000 sau 15.000 de lei nu au declarat niciun fel de venit în 2019 sau 2020 sau cel puțin nu reiese această informație din datele existente public, fapt care poate îngreuna plata sancțiunilor. În același timp, unele dintre aceste partide au recidivat și nu au publicat informații în ultimii ani. După cum am arătat, media în anii recenți a fost de 30 de partide care au raportat informațiile obligatorii, fapt care arată o lipsă de disciplină și/sau capacitate în cadrul partidelor politice noi.

Datele ne arată că potrivit rezultatelor controlului de fond pentru 2020 PSD, USR, ALDE și PNL au încălcate prevederile art. 25, care prevede că este ”interzisă folosirea

[14] https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2022/01/SANCTIUNI-FOND-2021.xlsx

veniturilor provenite din subvenţii de la bugetul de stat pentru oricare alte destinaţii decât cele prevăzute la alin. (1).” Cu toate acestea, nu putem înțelege din informații publică există care sunt aceste încălcări.

Legea obligă AEP să publice rezumate ale controalelor în Monitorul Oficial și pe propria pagină de internet în 45 de zile de la efectuare. Însă aceste rezumate nu reflectă aproape deloc problemele identificate. În cazul partidelor mari, unde controalele sunt mai complexe, rezumatul este similar cu cel pentru un partid local sau județean care nu a publicat niciun fel de date. Pentru a înțelege mai bine care sunt problemele identificate de AEP în timpul controalelor, EFOR a solicitat pe baza Legii 544/2001 rapoartele integrale de control pentru PSD, PNL, UDMR, ALDE, Plus, PER, AUR, PMP și Pro România rezultate din controalele din 2021, însă AEP a refuzat motivând că numai sintezele rapoartelor sunt informații publice, ceea ce este contrar reglementărilor legale. Anul trecut, când am solicitat aceleași informații, AEP ne transmitea că rapoartele conțin date personale și astfel nu pot fi furnizate, fiind exceptate de la accesul publicului[15] și că se publică rezumate. Și Centrul pentru Inovare Publică a solicitat datele pentru UDMR și a contestat răspunsul AEP, care a refuzat să furnizeze informații, în instanță[16].

Autoritatea Electorală Permanentă publică pe site-ul propriu (www.roaep.ro), la secțiunea *„Legea 544/2001 – Solicitare informații. Legislație” (https://www.roaep.ro/prezentare/lista-cu-documentele-de-interes-public-si-lista-cu-documentele-produsegestionate-de-institutie/)*, lista cu documentele de interes public produse/gestionate de instituție. Potrivit acesteia, raportul sintetic care cuprinde principalele constatări, eventuale recomandări și sancțiunile aplicate, dacă este cazul, este document de interes public produs/gestionat la nivelul Autorității Electorale Permanente. Rapoartele integrale de control al activității curente desfășurate de partidele politice nu se regăsesc menționate în lista documentelor de interes public produse/gestionate de Autoritatea Electorală Permanentă.

Aşadar, potrivit celor de mai sus, doar raportul sintetic întocmit pentru fiecare entitate controlată are caracter de informație de interes public, în sensul dispozițiilor art. 2 lit. b) din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, respectiv *„orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației”. ”*. Raportul sintetic întocmit pentru fiecare entitate menționată în solicitare poate fi consultat accesând site-ul www.finantarepartide.ro, secțiunile Istoric finanțare partide -> Controale -> Raportări conform art. 44 alin.(6) din Legea 334/2006 (Sinteză raport control.

Răspunsul AEP din 2022

Legea 544/2001 stabilește prin articolul 6 că ”(1)Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile prezentei legi, informațiile de interes public.” De asemenea, conform articolului 2 a) ”prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezulta din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației”. Așadar, informația publică nu se limitează doar la datele publicate în lista menționată de AEP, iar faptul că instituția

[15] https://expertforum.ro/secretele-subventiilor-politice/
[16] https://portal.just.ro/3/SitePages/Dosar.aspx?id_dosar=3000000010121855&id_inst=3

publică rapoartele sintetice nu implică faptul că nu poate furniza la cerere rapoartele integrale.

Legea 334/2006 stabilește la articolul 42 că ”(1) Autoritatea Electorală Permanentă este abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, ale alianțelor politice sau electorale, ale candidaților independenți, precum și legalitatea finanțării campaniilor electorale”. De asemenea, Legea stabilește la articolul 44 (1) că ”Anual și ori de câte ori este sesizată, Autoritatea Electorală Permanentă verifică pentru fiecare partid respectarea prevederilor legale referitoare la veniturile și cheltuielile partidelor politice”. Rapoartele de control sunt documente care rezultă, deci, din activitățile AEP și care trebuie furnizate conform legii.

Considerăm că sintezele publicate în Monitorul Oficial nu includ suficient de multe detalii pentru a înțelege problemele identificate de către AEP la nivelul modului de funcționare a partidelor politice, iar refuzul de a furniza aceste documente, cu anonimizarea datelor personale, este o dovadă a lipsei de transparență la nivel instituțional. Mai mult, răspunsurile diferite date pentru aceeași solicitare ne arată că AEP refuză să transmită aceste informații, invocând diverse motive.

Autoritatea Electorală Permanentă trebuie să respecte reglementările privind accesul la informații și să furnizeze datele legate de controalele efectuate.

Legislația privind funcționarea AEP s-a modificat de mai multe ori în ultimii doi ani, cele mai semnificative modificări fiind cele legate de numirea persoanelor cu funcții de conducere. În 2019, Curtea de Conturi a făcut observații în raportul său de control referitor la modificarea structurii de conducere de la nivelul AEP, cu privire la numirea unor persoane cu funcții de conducere fără organizarea de concurs sau fără avizul Birourilor Permanente Reunite ale celor două Camere ale Parlamentului. Raportul Curţii de Conturi a fost contestat în instanță. Înaintea alegerilor parlamentare, prin Legea 202/2020, menită să reglementeze în regim de urgență anumite aspecte procedurale, AEP a introdus reglementări contrare observațiilor făcute de Curtea de Conturi, de natură să pună în legalitate angajările considerate problematice[17].

În mai 2022 legislația a fost modificată din nou, prin Legea nr. 156/2022, care avea scopul inițial să aprobe Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 138/2021 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ[18]. Modificarea legii de funcționare AEP s-a făcut printr-un OUG care aprobă o ordonanță legată de Codul Administrativ, iar acest amendament pare să exceadă subiectul de reglementare a ordonanței.

Versiunea inițială - art 101 din Legea 208/2015	Versiunea curentă

[17] Vezi raportul FiecareVot privind observarea alegerilor locale din 2020
[18] http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=19818

(8) Personalul aparatului de specialitate al Autorităţii Electorale Permanente cu statut de înalt funcţionar public parlamentar este numit[...], eliberat sau destituit din funcţie cu avizul birourilor permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului.	(8) Personalul aparatului de specialitate al Autorităţii Electorale Permanente cu statut de înalt funcţionar public parlamentar este numit prin concurs, examen sau modificarea raporturilor de serviciu, după caz, cu avizul birourilor permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului.
(10) Personalul aparatului de specialitate al Autorităţii Electorale Permanente este format din funcţionari publici asimilaţi funcţionarilor publici parlamentari şi din personal contractual, care se încadrează prin examen sau concurs, în condiţiile legii.	(10) Posturile de execuţie şi de conducere din cadrul aparatului de specialitate al Autorităţii Electorale Permanente se ocupă prin concurs, examen, numire sau modificarea raporturilor de serviciu ori de muncă, după caz, în condiţiile legii şi ale regulamentului de organizare şi funcţionare al Autorităţii Electorale Permanente.

Au fost abrogate și mai multe articole care stabileau cerințe minime personalul cu funcții de conducere, acestea fiind stabilite prin regulamentul de organizare şi funcţionare AEP, care este mai ușor de modificat decât o lege. Cel mai recent regulament de pe pagina web a instituției este din 2020[19], iar propunerea de ROF este la momentul publicării acestui raport în dezbatere parlamentară.

Legislația privind funcționarea AEP ar trebui să asigure stabilitate și predictibilitate și să fie modificată în mod transparent.

Veniturile partidelor politice în 2021

În 2021, partidele au raportat, conform informațiilor publicate în Monitorul Oficial, următoarele sume din surse private:

- Cotizații de 29 de milioane de lei, din care 606 mii lei sume peste 10 salarii
- Donații confidențiale de 367 mii de lei
- Donații persoane fizice, peste 10 salarii – 1,77 milioane de lei
- Donații persoane juridice, peste 10 salarii – 238 mii de lei
- Împrumuturi sub 100 de salarii – 288 mii de lei
- Niciun partid nu a înregistrat împrumuturi de la persoane fizice sau juridice care însumează peste 100 de salarii
- Partidele au obținut 869 mii de lei din subînchirierea spațiilor și 198 de mii de lei din înstrăinarea bunurilor mobile

Toate veniturile sunt în scădere vizibilă față de anii trecuți. Subvențiile rămân principala sursă de venit a partidelor politice. Cele mai mari venituri totale la 31 decembrie 2021 au fost raportate de către PSD, adică 91 din milioane. Conform rapoartelor lunare despre subvenții din Legea 334/2006, PSD a primit 90 de milioane

[19] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/231747

de lei – *vezi mai jos și secțiunea dedicată veniturilor în avans*. PSD a avut un excedent de 22 de milioane de lei, după ce a terminat anii 2020 și 2019 – electorali – cu datorii[20]. Veniturile private reprezintă 10% din totalul de bani intrați în partid în 2021.

La PNL, veniturile (48 mil) au fost apropiate de cheltuieli (45 mil), partidul terminând anul cu un excedent de trei milioane. Cea mai mare parte a veniturilor provin din subvenții, în contrast cu anul electoral 2020, când donațiile au fost mult mai consistente; în 2019, 85% din fonduri au provenit din subvenție. Conform datelor publicate de AEP cu privire la subvenții, PNL a primit anul trecut 76 de milioane din subvenții. Situațiile financiare la partidului nu sunt disponibile pe portalul www.finantarepartide.ro pentru 2021. PNL a terminat anul 2021 cu o datorie ce trebuie plătită în cel mult un an de 12 milioane de lei.

USR a înregistrat venituri de 36 de milioane și cheltuieli de 19 milioane lei și are datorii care trebuie plătite într-o perioadă mai mic de un an de 1,1 milioane lei. Partidul a raportat un excedent de 17 milioane de lei.

PMP a înregistrat venituri de 12 ori mai mici decât în 2020, an electoral, adică 4,1 milioane de lei, comparativ cu 49 de milioane de lei. Partidul a terminat anul 2021 cu datorii de 4 milioane de lei, mai mici decât în 2020, când la finalul anului se înregistrau datorii de 7,9 milioane de lei.

La Pro România veniturile au scăzut de aproape 10 ori comparativ cu 2020, de la 56 la 5 milioane de lei, iar cheltuielile de la 56 de milioane la 4,7 milioane de lei. Partidul a terminat anul cu datorii care trebuie plătite într-un an în valoare de 15.733.896 lei. Conform raportului financiar, partidul nu a rambursat împrumuturi în valoare de 2,2 milioane de lei către Terra Property Management și Terra Property Residence, iar creditorii au executat partidul. Pro România a vândut două autoturism, iar creditorii au solicitat AEP să transfere subvenția pe care trebuia să o primească partidul în conturile lor.

EFOR menționa anul trecut legată de Terra Property Management următoarele aspecte în raportul din 2021:

”Este deținută de IACOV DUMITRU CONSTANTIN, care a împrumutat partidul și pe persoană fizică cu 446.000 lei. În total, prin cele 2 firme și în nume propriu a contribuit cu 2,746,000 lei. Fost secretar executiv Pro România, fost consilier guvernul Grindeanu, fostul patron al FC Național, director general adjunct al Fondului Național de Garantare pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, director general al Societății pentru Strategii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport SMART SA . Iacov deține și site-ul Pro România, care era nefuncțional în luna mai, fiind afișat mesajul. ”Site închis. Domnule dottore Ponta Victor Viorel, nu poți să spui că ești corect cât timp distribui în campania electorală 40.000 (patruzecimii) de geci și nu le declari la Autoritatea Electorală Permanentă”[21]

[20] Excedentul poate să provină din donații sau cotizații.
[21] https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2021/05/PB-118-finantarepolitica-27mai2021.pdf, p 33.

AUR a încheiat anul cu venituri totale de 3,3 milioane de lei și cheltuieli de 2 milioane, având un excedent de 1,3 milioane. Partidul are datorii care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an în valoare de 246.606 lei. Nu a raportat niciun angajat, la fel ca în 2020 și 2019.

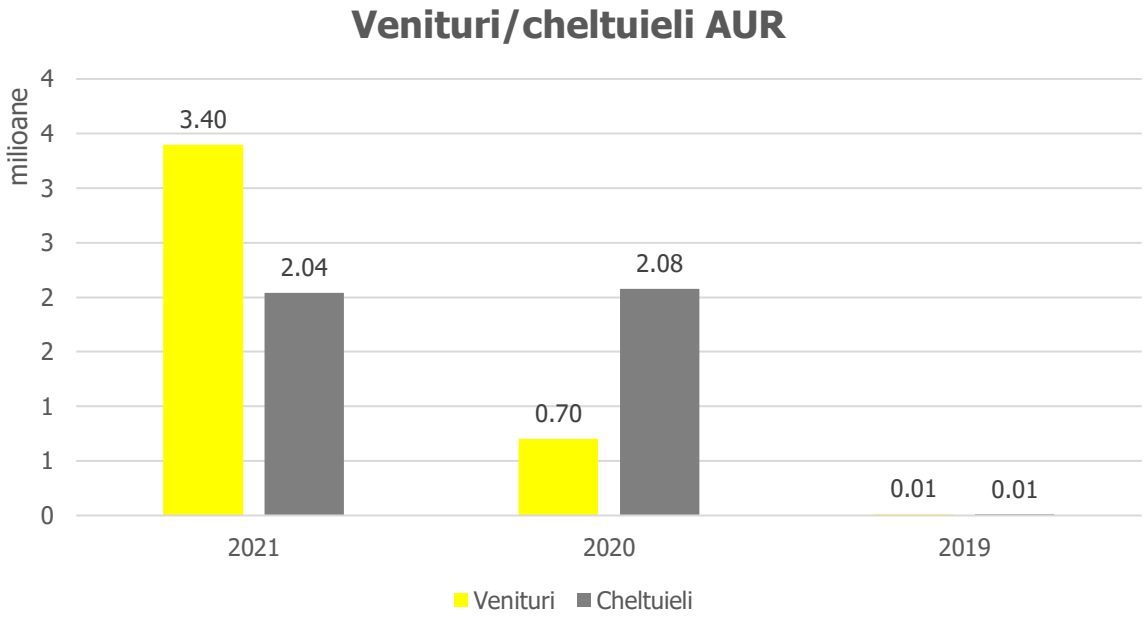

Partidele au înregistrat în 2021 și cele mai crescute sume din ultimii patru ani la venituri în avans, fapt care ilustrează bunăstarea acestora prin acumularea de rezerve din subvenții. PSD a acumulat 11 milioane lei, PNL 43 de milioane lei, USR 30 de milioane lei, iar AUR 18 milioane lei. Conform Ordinului MFP 3103/2017 ”Cheltuielile plătite/de plătit şi veniturile încasate/de încasat în exerciţiul financiar curent, dar care privesc exerciţiile financiare următoare, se înregistrează distinct în contabilitate, la cheltuieli în avans (contul 471 "Cheltuieli înregistrate în avans") sau venituri în avans (contul 472 "Venituri înregistrate în avans"), după caz.”[22] Veniturile în avans nu se adună veniturilor din acel an și devin venituri efective în bilanțul viitor. Pentru subvenții, sumele se înregistrează din venituri în avans pe venituri efectuate în funcție de cheltuieli.

[22] Conform Ordinul nr. 3103/2017 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial, art 292: (1) Subvenţiile aferente veniturilor se recunosc, pe o bază sistematică, drept venituri (în contul 736 "Venituri din subvenţii de exploatare", în cazul în care subvenţia este aferentă activităţii fără scop patrimonial sau în contul 741 "Venituri din subvenţii de exploatare", în cazul în care subvenţia este aferentă activităţii economice) ale perioadelor corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenţii urmează să le compenseze.
(2) În cazul în care într-o perioadă se încasează subvenţii aferente unor cheltuieli care nu au fost încă efectuate, subvenţiile primite nu reprezintă venituri ale acelei perioade curente.”

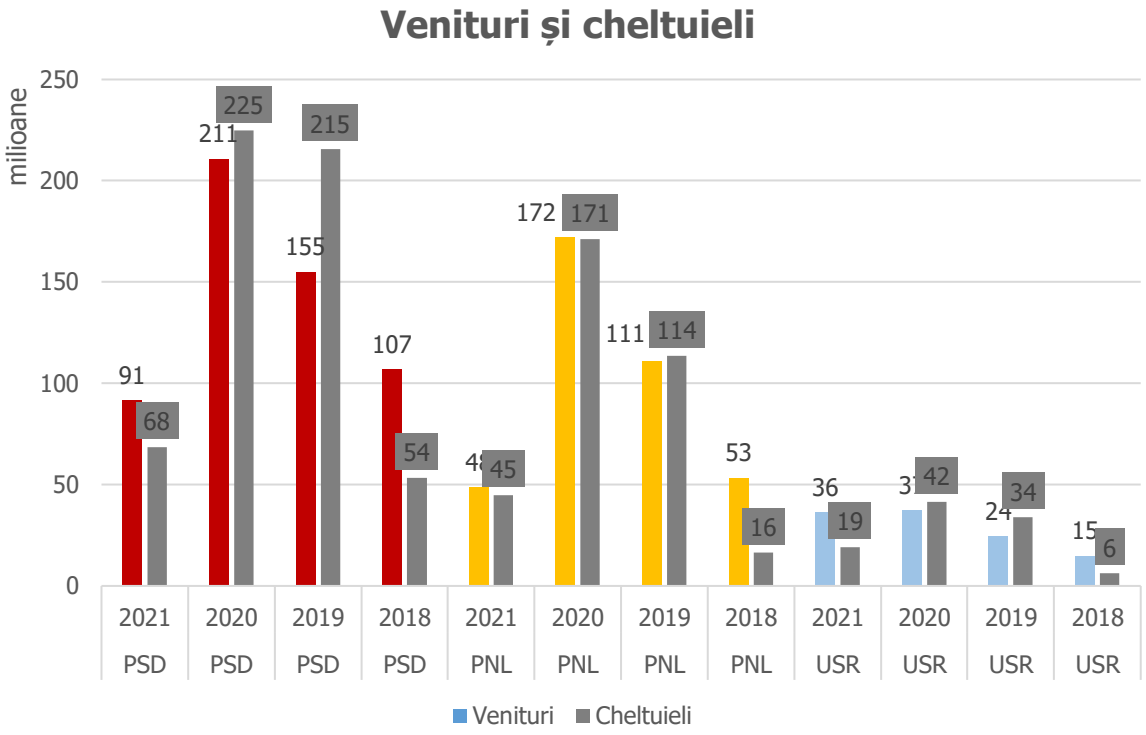

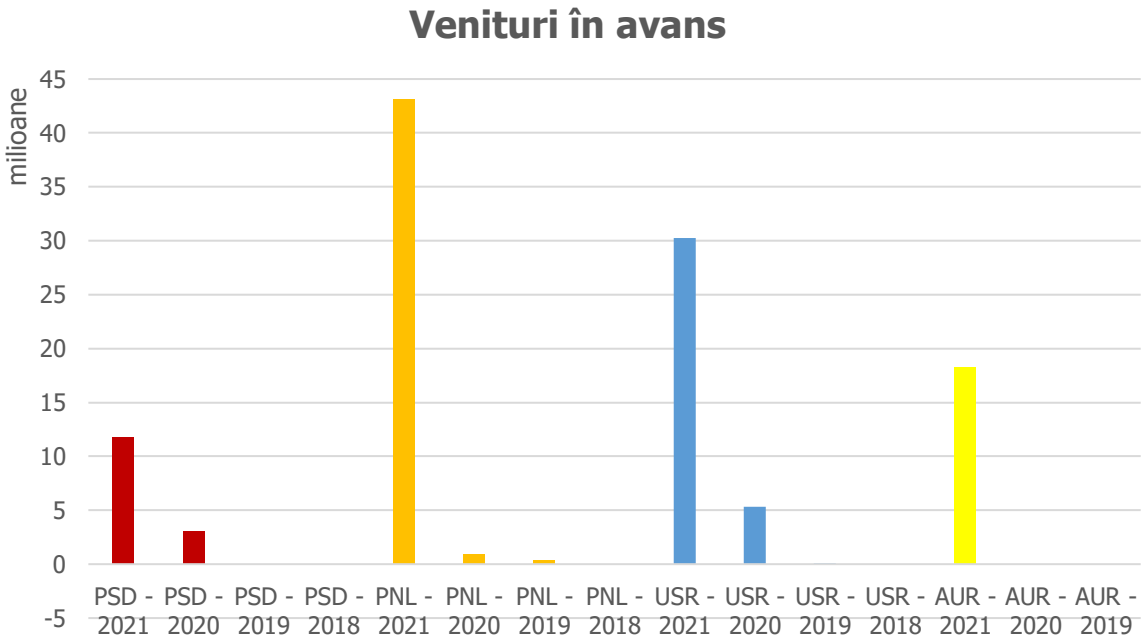

În 2021, PSD a declarat 115 angajați, în scădere cu 16 față de 2020. PNL a avut doar 31 de angajați, mai puțin ca anul anterior. USR este în creștere continuă din 2018, ajungând la 69 de persoane. AUR a declarat zero angajați. Menționăm că cifrele reflectă angajații care au contract de muncă la partid și nu colaboratorii.

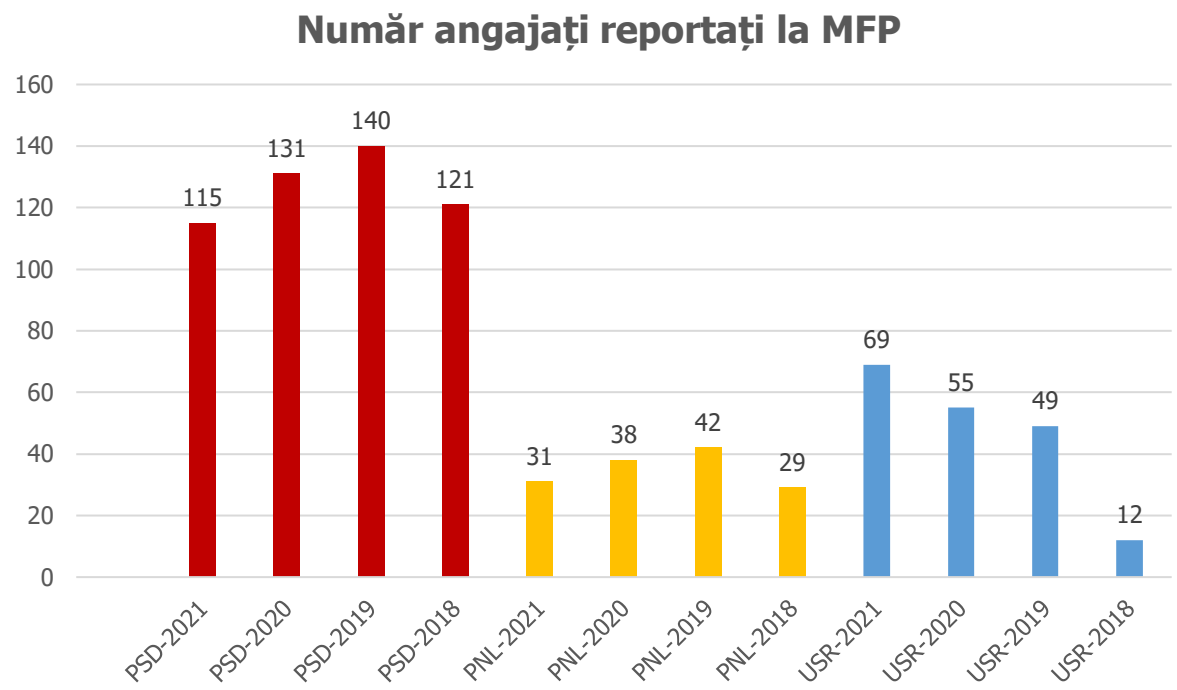

Cotizațiile

Cotizația este suma pe care fiecare membru de partid trebuie să o plătească filialei unde este înscris. Legislația este minimală cu privire la limite și la condițiile pe care le impune pentru plata cotizațiilor. Un membru de partid nu poate plăti mai mult de echivalentul a 48 de salarii minime brute pe an, suma totală per partid nefiind plafonată. Limita pentru 2022 este de 122.400 lei. Cuantumul cotizațiilor, repartizarea și utilizarea acestora se stabilesc de către forurile de conducere ale partidelor, prin hotărâre.

Anual, partide politice trebuie să publice în Monitorul Oficial până la 30 aprilie, cuantumul total al veniturilor obținute în anual anterior, pe filială și pe lună, precum și lista membrilor care au plătit cotizații de peste 10 salarii minime brute pe țară. Cotizațiile individuale trebuie declarate și în rapoartele de venituri și cheltuieli, conform normelor de aplicare a Legii 334/2006.

Membrii pot plăti prin conturi bancare sau în numerar, iar cotizațiile sunt înregistrate în documentele contabile. Cotizațiile în numerar se încasează pe bază de chitanțe. Spre deosebire de cotizații, donațiile pot fi plătite de orice persoană, care nu trebuie să fie neapărat membru al partidului.

Conform datelor din Monitorul Oficial, cei mai mulți bani din cotizații au mers către PNL (10 milioane de lei), respectiv PSD (7,8 milioane de lei).

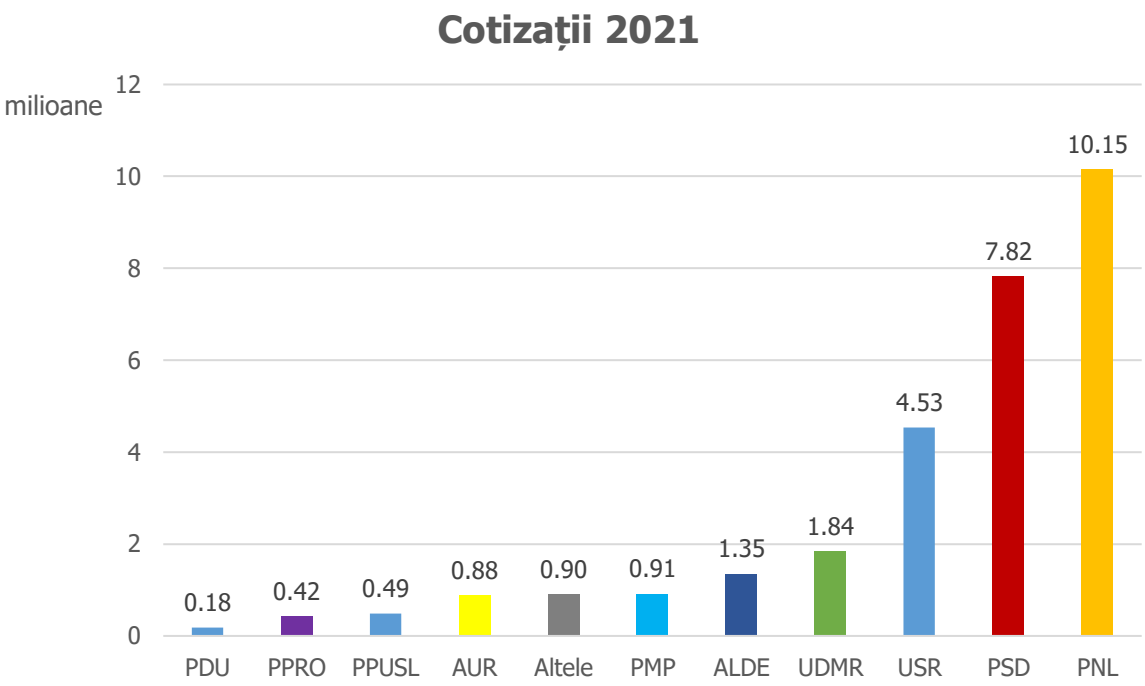

Informațiile colectate din 2006 până în 2021 ne arată că în anii electorali partidele au strâns cei mai mulți bani din cotizații. Datele de mai jos ilustrează toate partidele politice care au publicat datele obligatorii în Monitorul Oficial, iar cea mai mare parte este reprezentantă de partidele care au avut și reprezentare parlamentară.

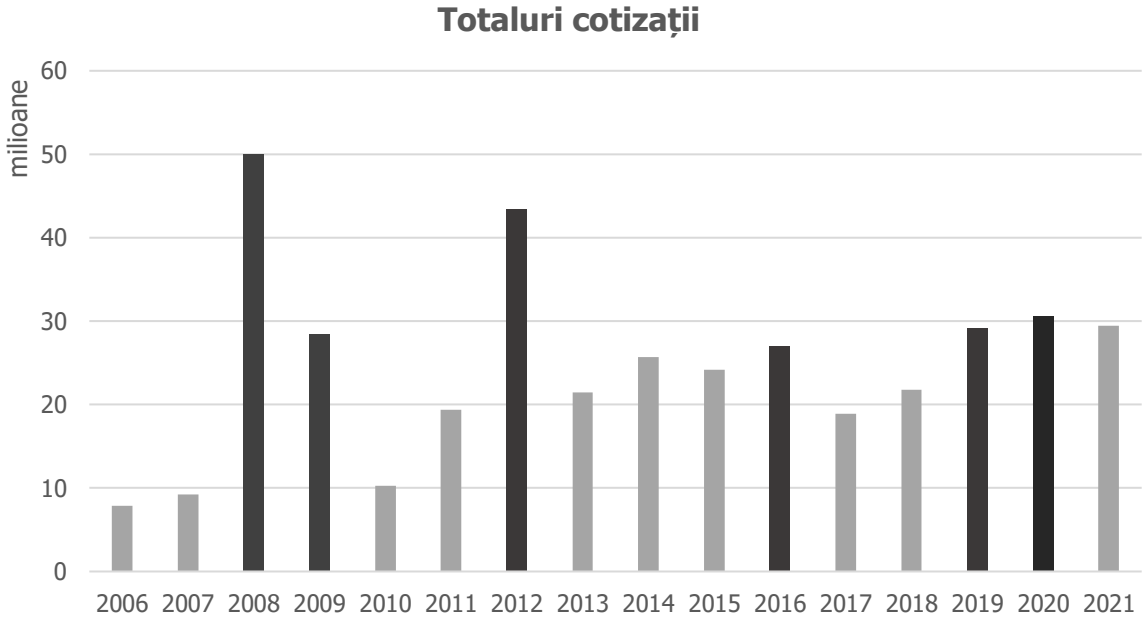

De asemenea, datele ne arată că partidele politice au strâns cei mai mulți bani de la membrii mai generoși în anii electorali, care au plătit sume echivalente cu peste 10 salarii. Interesul este probabil de ambele părți: partidul are nevoie de bani, iar membrii vor să se afirme, poate sunt chiar candidați. De fapt, este o regulă ca partidele să solicite membrilor să își fi plătit cotizația pentru a putea candida. În același timp, cuantumul cotizațiilor mari a scăzut tot mai mult în ultimii ani și a ajuns să reprezinte sume infime din veniturile totale ale partidelor politice.

Deși în anii electorali interesul pentru cotizații crește, cotizațiile peste 10 salarii rămân totuși un procent relativ redus din totalul cotizațiilor pe an, după cum se vede în graficele de mai jos, realizate pentru PSD și PNL:

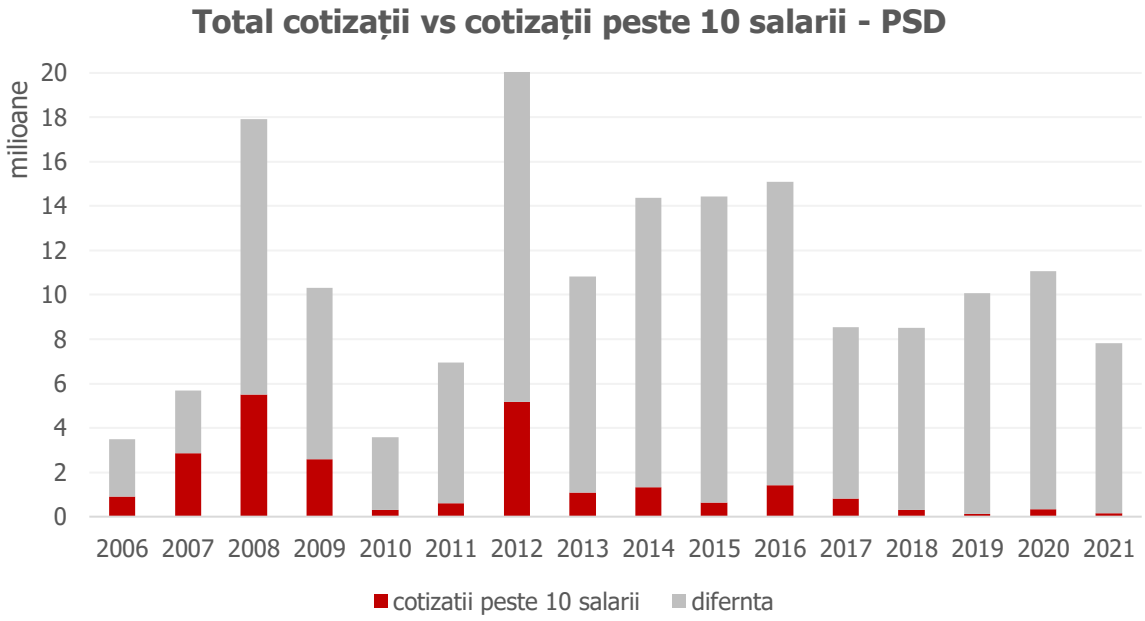

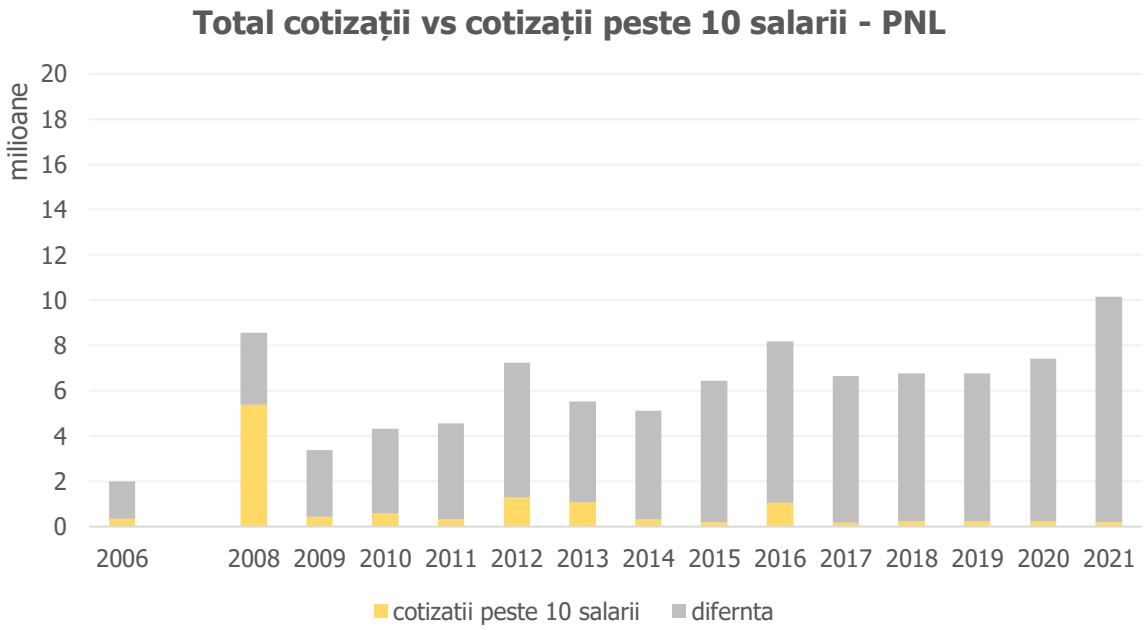

Cât plătesc membrii de partid?

Partidele politice parlamentare al cărui statut l-am consultat stabilesc faptul că membrii au obligația de a plăti cotizația, însă procedurile administrative pot varia. Neplata cotizației poate duce la sancțiuni. În cadrul UDMR membrul este exclus dacă refuză să plătească cotizația timp de șase luni, la USR este suspendat după aceeași perioadă până la plata cotizației. La AUR membrii care nu plătesc cotizația pierd dreptul de vot şi nu pot fi aleşi în funcții de conducere sau propuși pentru funcții publice. Statutul PNL stabilește că membrii pot să aleagă și să fie aleși doar dacă au cotizațiile plătite la zi. În realitate, situația ar putea fi însă diferită, având în vedere

cifrele include în acest raport, care arată faptul că partidele politice nu au mecanism foarte puternic de verificare și punere în aplicare a acestor sancțiuni. De asemenea, partidele au nevoie de membri pentru a se organiza în timpul alegerilor și pentru a aduce voturi, astfel că prea multe sancțiuni ar putea fi contra-productive.

Sumele pe care le plătesc membrii de partid nu sunt publice, iar deciziile forurilor superioare ale partidelor politice nu sunt nici ele disponibile. Din diverse date care au circulat în spațiul public și discuții cu reprezentanți ai partidelor politice am reconstituit cam cât plătesc membrii de partid:

Partid	**Suma/ regula de stabilire**	**Sursa**
AUR	Aderent – 0 Elev / Student / Pensionar / Mediu rural - 10 lei Activ - 50 lei / lună (10 euro - diaspora) Cuantumul cotizației este stabilit de Biroul Executiv. Există cotizații diferențiate pentru persoanele alese sau numite în funcțiile de conducere în structurile partidului sau în administrația publică centrală, precum și pentru parlamentari și parlamentarii europeni și pentru persoanele alese sau numite în funcții de conducere în administrația publică locală. De asemenea, stabilește o contribuție financiară lunară pentru filiale.	Site (2022)
PSD	Membru – 1 leu Angajați – 5 lei Exemplu diferențiat pentru filiala locală: Membri biroului permanent județean – 2000 lei (Argeș) Aleși locali / parlamentari Argeș - 10% din indemnizația netă lunară Consilieri locali – 100 de lei Structuri de conducere/parlament – 150 lei Conform statutului, limitele și modul de cheltuire se stabilesc prin hotărâre a Biroului Permanent Naţional. Cu toate acestea, filialele au o independență destul de mare în a stabili propriile limite pentru cotizații.	Sursa (2021) Sursa (2022)
PNL	Membri simpli – 3 lei / 5lei Exemplu diferențiat pentru filiala locală: Președinte filială, parlamentari Mureș - 300 de lei Prefectul, președintele consiliului județean Mureș - 250 lei Consilierii județeni Mureș – 150 de lei PNL Olt - 3 lei pe lună pentru cei din mediul rural / 5 lei pentru urban.	Sursa (2021) Sursa (2022) Sursa
Plus	Membri – 10/50 de lei	Sursa (2021)

PNTCD	- consilier local, consilier județean, deputat, senator, europarlamentar, plătesc o cotizație în cuantum de 20% din indemnizație / salariu net / luna; - primar, viceprimar, președinte consiliu județean, vicepreședinte consiliul județean, plătesc o cotizație în cuantum de 10% din indemnizație / salariu net / lună; - celelalte funcții obținute pe considerente politice cum ar fi: membru consiliu de administrație, consilieri ai cabinetelor parlamentare, europarlamentare, consilieri parlamentari, consilieri guvernamentali, consilieri ministeriali, prefecți, subprefecți, etc. plătesc o cotizație de 20% din indemnizație / salariu net / luna	Statutul PNTCD
USR	5 lei pentru cei din zona rurală 10 lei pentru cei din zona urbană 1000 de lei pentru parlamentarii naționali Europarlamentari - 3.000 de lei pe lună Valorile se stabilesc pentru toată țara și au existat anumite dispense legate de situația economică dificilă sau pandemie	Sursa (2022) Sursa (2022)
PPUSL	Partidul notează în registrul pentru cotizație cuantumul care poate fi: - 10 lei; - 100 lei; - 1.000 lei;	Statut PPUSL
PMP	Cotizația se plătește în cuantumul și la termenul stabilit de Colegiul Național sau, după caz, de Colegiul Filialei.	Statut
Pro România	Membrii partidului plătesc o cotizaţie lunară al cărui cuantum este stabilit de către Consiliul Naţional. Membrii cu funcţii de conducere în birourile de conducere, de la nivel central, judeţean si local pot stabili, cu votul majorităţii membrilor săi, plata unei cotizaţii suplimentare necesare desfăşurării activităţii acestor organisme.	Statut

Din RVC-ul publicat de AEP pentru PNL reiese că cea mai mică cotizație anuală este de 1 leu, iar cea mai mare este de 56.250 lei. Cele mai frecvente cotizații variază între 30 de lei (3.166 persoane) la 18 (1.285 persoane). O analiză succintă a datelor ne arată că fiecare județ are o tipologie diferită când vine vorba de sume. De exemplu, la Brașov cele mai frecvente cotizații sunt de 5 și 10 lei (303 și 366 de membri), la Bistrița Năsăud 60 de lei (146 de persoane), la Suceava 60 de lei (366 persoane), iar la Timiș 218 de persoane au cotizat câte 255 de lei. La Teleorman, sumele sunt mai mari, după cum se poate vedea din tabelul de mai jos (doar primele 15 valori raportat la frecvență):

Valoare pe an	Număr de persoane
600	85
550	67
500	42

450	28
400	28
350	23
1000	19
1200	17
50	17
250	16
100	15
300	13
30	13
650	10
200	8

Cele mai frecvente cinci sume pe an plătite de cotizanții PNL din toată țara sunt:

Valoare	Număr de cotizanți
30	3356
60	2881
10	1464
6	1449
18	1362

Datele existente ne arată că filialele partidelor politice, care sunt responsabile pentru colectarea fondurilor, au rate de succes foarte diferite. La PSD, filialele Vrancea, Covasna și Maramureș, dar și sediul central nu au colectat niciun ban. În 2020, Vrancea, București și Ilfov au fost în aceeași situație. În 2021, la PMP 13 filiale nu au înregistrat nicio cotizație, iar la Pro România numărul s-a ridicat la 25 de filiale.

În cele mai multe cazuri este foarte posibil ca partidele politice nici să nu insiste prea mult cu membrii obișnuiți, fără funcții, ci mai degrabă cu cei cu funcții de conducere, care pot contribui cu sume mai mari. În alte cazuri, filialele nici nu au nevoie de prea mulți bani, mai ales în mediul rural sau acolo unde costurile de întreținere sau chirie sediu, salarii etc nu sunt foarte mari sau sunt chiar inexistente.
Cele mai mari sume venite de la membri peste 10 salarii provin de la PPUSL, PSD și PNL, câte o treime din total.

De remarcat că în rândul cotizanților care au plătit peste 10 salarii niciun europarlamentar. Nici președinții de partid nu se regăsesc în număr mare. Naş Sorin-Valeriu (PFN) a cotizat 26400 lei, iar actualul președinte USR a dat 24.000 lei. Florin Cîțu, fost președinte PNL a cotizat în 2021 suma de 56.250 lei. George Simion, președintele AUR a plătit 540 de lei, deși sunt mult mai mulți membri care au plătit până de zece ori mai mult decât acesta. La PNL, liderul Nicolae Ciucă nu pare să fi

plătit cotizație (cel puțin nu la Dolj), deși era membru din 2020[23]. Nici numele lui Eugen Tomac nu se regăsește în lista de cotizații de la PMP, iar numele lui Victor Ponta nu se regăsește în lista publicată de Pro România.

Lista de mai jos conține profilul primilor 20 de cotizanți la partidele politice în 2021, ca sume înregistrate pe an:

Tip 20 cotizanți (toate partidele)

Nume	Funcția	Partid	Total
Ionascu Daniel	Președintele executiv al PPU-SL, avocat	PPUSL	65000
Iordache Lorena	Fost secretar general PPUSL	PPUSL	60000
Cîţu Vasile Florin	Președintele Senat, fost președinte PNL	PNL	56250
Bucura- Oprescu Simona	Deputat	PSD	33399,76
Veştea Adrian Ioan	Președinte CJ BV	PNL	31755
Nicolae Nicolae		PSD	29350
Coarna Dumitru	Deputat	PSD	28742,5
Bode Lucian Nicolae	Ministru	PNL	27000
Toanchina Marius	Senator	PSD	27000
Naş Sorin-Valeriu	Președinte partid	PFN	26400
Mihalcea Remus Daniel	Deputat, fost manager al spitalului Colentina	PSD	26300
Leoreanu Laurenţiu	Deputat	PNL	25795
Vasile Laurentiu Andrei	Membru CA Antena 3 (?)	PPUSL	25070
Bugean Dana	Fost președinte PPUSL	PPUSL	25070
Scântei Laura Iuliana	Fostă senatoare/Judecător CCR	PNL	24250
Drulă Cătălin	Președinte USR/Deputat	USR	24000
Balasoiu Aurel	Deputat	PSD	23950
Vîlceanu Dan	Deputat/Secretar general	PNL	23500
Gavrilescu Leocadia	Deputat	PPUSL	23200

În raportul de venituri și cheltuieli AUR[24], la secțiunea dedicată listei nominale, AUR nu a notat niciun nume, iar cotizațiile sunt sub limita de 10 salarii. Mai jos am ilustrat primele 10 cotizații ca sumă. Toți cei care au cotizat sunt membri ai parlamentului.

Top 10 AUR

Nume	Funcția	Suma
Damureanu Ringo	deputat	6188
Roman Nicolae	deputat	6168
Enachi Raisa	deputat	5500
Nagy Vasile	deputat	4705

[23] www.g4media.ro/cine-este-nicolae-ciuca-viitorul-presedinte-al-pnl-portretul-unui-general-cu-lupte-in-irak-si-a-unui-politician-care-a-adus-pacea-intre-psd-si-pnl-doctor-cu-suspiciuni-ample-de-plagiat.html. Există o cotizație înregistrată pe numele Ciucă Nicolae la PNL Sector 1, însă la Dolj, un au fost înregistrate mai multe sume pe cabinetul parlamentar, figurează Ciuca Nicolae Ionel.
[24] https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254533

Catana Gheorghe Adrian	senator	3812
Feodorov Lucian	deputat	3800
Cioromelea Valentin Rica	senator	3550
Boanca Rodica	senator	3400
Cosma Dorinel	senator	3376
Ivanuta Cristian Daniel	deputat	3300

Cei mai mulți bani la **PSD** au fost strânși de filiala Argeș – 890 mii lei, urmată de Dâmbovița cu 776 mii lei și Hunedoara cu 509 mii lei. La polul opus se numără Harghita cu 13 mii lei și Covasna, Maramureș și Vrancea, fără nicio contribuție din cotizații. La Sectorul 1, pentru luna ianuarie 2021, valoarea declarată este -541.300 lei. Această situație se datorează faptului că în anul precedent filiala a declarat sumele pentru cotizații și donații împreună, motiv pentru care în 2021 sumele au fost echilibrate.

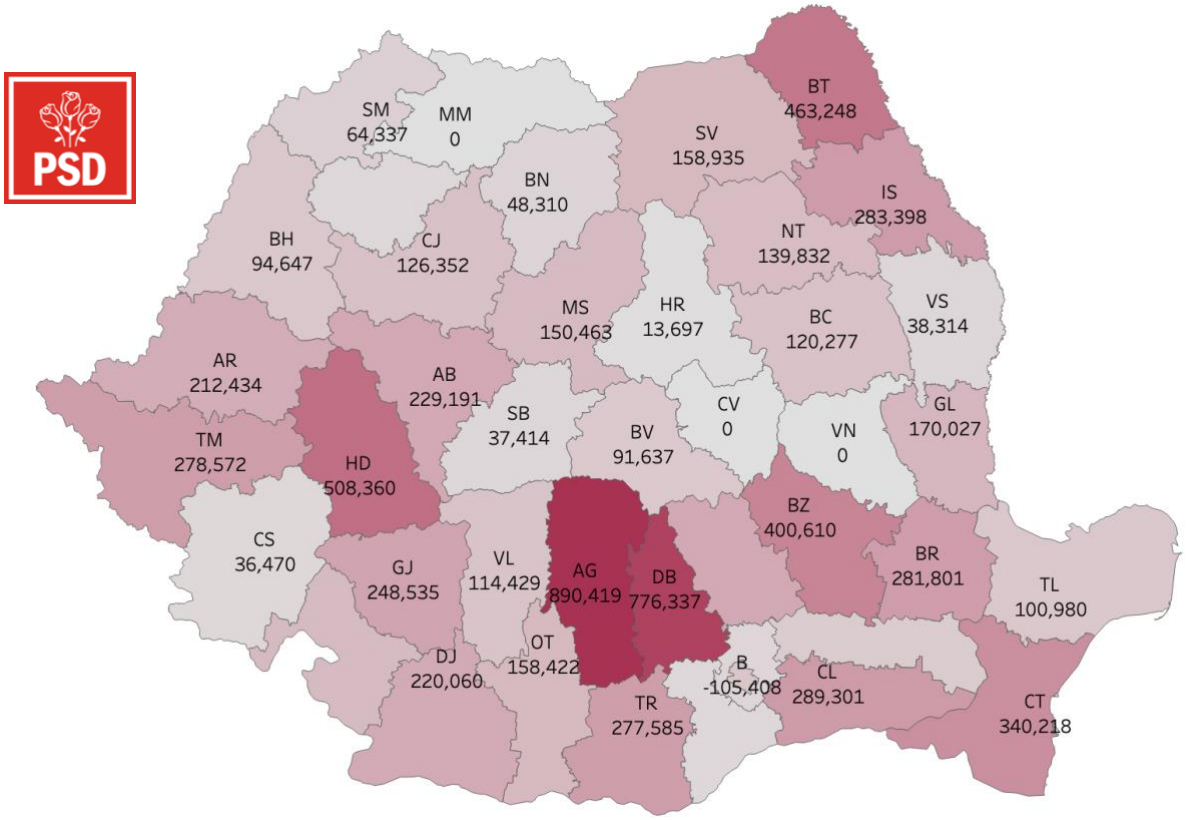

La **PNL** cele mai mari sume din cotizații s-au strâns la București, incluzând sectoarele și sediul central, urmat de Teleorman, Alba, Iași, Bihor și Galați cu sume peste 400 mii de lei. Sub 100 de mii de lei s-au poziționat filialele Ialomița, Olt, Satu Mare, Covasna, Mehedinți, Caraș Severin, Constanța, iar cel mai puțin -19 mii de lei – a strâns filiala Harghita.

La **USR**, cei mai mulți bani au provenit de la membrii din București, inclusiv de la sediul central, adică 779 mii de lei. De la Timiș s-au strâns 296 mii de lei, iar de la Ilfov 201 mii de lei. Sub 20 de mii de lei s-au înregistrat la Mehedinți, Giurgiu, Covasna, iar la Harghita 6390 mii lei.

La **UDMR**, filialele Covasna, Mureș și Harghita au strâns 1.1 milioane de lei din totalul de 1,8. Cei mai puțini bani s-au adunat la Caraș Severin – 654, Sibiu – 114 și Gorj – 50.

Finanțarea partidelor politice în 2021

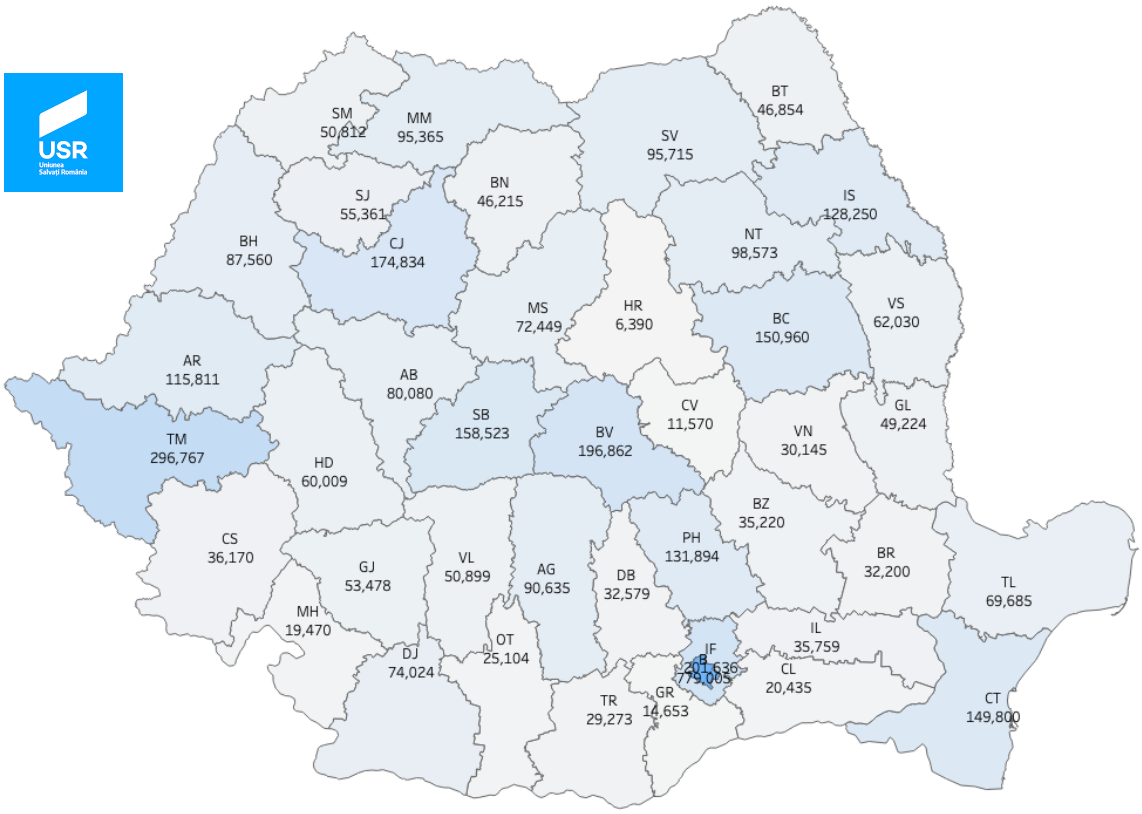

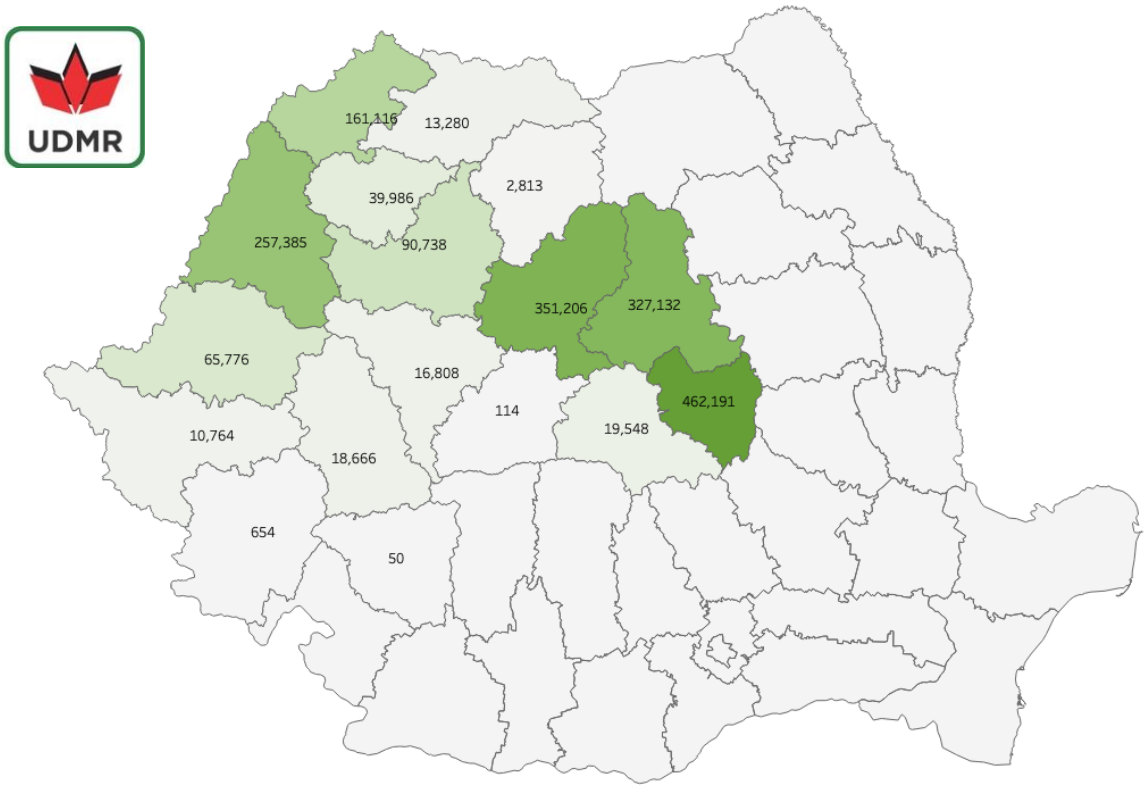

** UDMR a raportat în unele cazuri veniturile filialelor, astfel că datele au fost agregate pe județe și reflectate ca atare pe hartă.*

Câți membri au partidele politice?

Numărul membrilor unui partid politic nu este cunoscut în România, iar partidele nu publică niciun fel de date în acest sens. Un indicator al numărului de membri este reprezentat de cotizații. Hărțile de mai jos ilustrează numărul de membri unici identificați din rapoartele de venituri și cheltuieli detaliate, realizate de partidele partidele politice și publicate de AEP pe portalul www.finantarepartide.ro. Am făcut aceste calcule pentru patru partide dintre cele care primesc subvenții întrucât doar pentru PNL, PMP, Pro România și AUR avem RVC-uri detaliate la nivel de persoană. La PMP au fost identificate 1666 persoane unice, la PNL aproape 30.479, la Pro România 663, iar la AUR 6363. Comparativ, la PNL în 2020 cotizaseră aproximativ 12.000 persoane, iar la AUR 1077 de persoane. Dacă ne uităm peste cifre am putea concluziona că, de fapt, partidele politice din România au foarte puțini membri. În realitate, trebuie să ținem cont de explicația oferită deja de EFOR, care arată că partidele politice nu fac neapărat eforturi sau nu au capacitatea să strângă cotizația de la fiecare membru, iar interesul crește în perioada electorale sau când există datorii.

Pentru toate hărțile de jos cotizațiile de la sediul central și din sectoare au fost adăugate la București. Datele de mai jos nu reflectă numărul real de membri, ci doar cei din rapoartele de venituri și cheltuieli, partidele politice având politici diferite legate de colectarea acestor sume sau chiar anumite beneficii legate de criza financiară sau pandemie, situație care ar putea să determine o rată mai mică de colectare.

La **PNL** cei mai mulți donatori sunt înregistrați la București – 3851, Vrancea – 2232, apoi la Galați – 1377, Iași – 1374 și Vaslui - 1297. Cei mai puțini cotizați figurează la Harghita – 49, sediul central – 38 și Ilfov – 26. La diaspora apar 76 de nume unice.

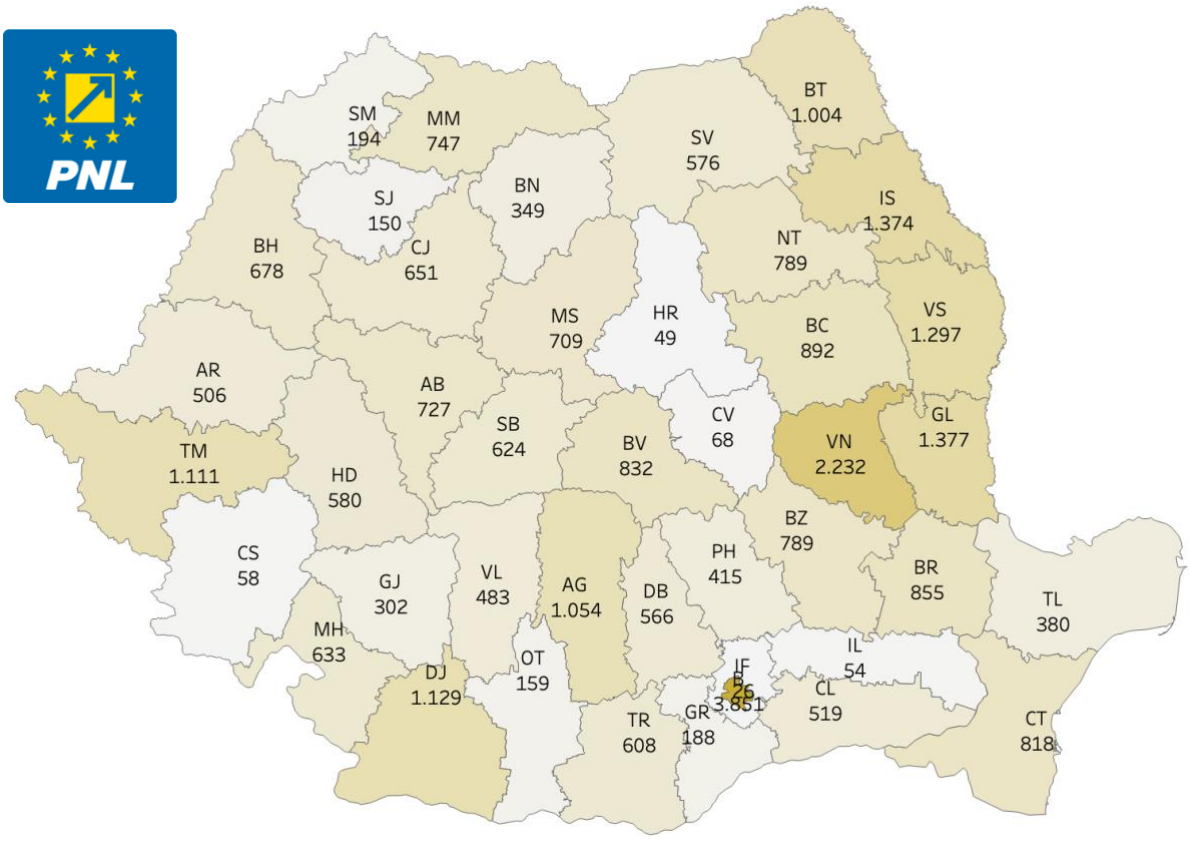

Pe sectoare situația este următoarea:

Sector 1	695
Sector 2	605
Sector 3	779
Sector 4	930
Sector 5	394
Sector 6	410
Sediul Central	38

La **AUR** cei mai mulți membri care au cotizat sunt înregistrați la nivel central, la sediul partidului din București. Un număr mare de cotizanți, 428 au fost înregistrați la Maramureș, 325 la Neamț și 275 la Constanța. Cei mai puțini membri care au donat se numără la Călărași – 31, Mehedinți – 18, respectiv câte 16 la Teleorman și Covasna. Au fost înregistrați cotizanți în 41 de județe, incluzând la nivel central. Comparativ cu anul 2020, numărul de județe unde sunt înregistrate cotizații a crescut exponențial.

La **PMP**, cei mai mulți cotizanți au fost înregistrați la Arad – 238, Iași – 168 și Buzău – 153. Un număr de nouă persoane sunt înregistrate în evidențele de la Sălaj, cinci la Argeș și câte doi la Călărași și Dolj. **Pro România** a strâns cei mai mulți cotizanți în Dâmbovița – 145 și în Argeș – 101. Un singur membru este înregistrat nominal la Cluj.

La **PMP** o pătrime din cotizații s-au plătit prin bancă, iar restul în numerar. La **PNL** 27% din bani s-au plătit prin bancă, iar restul în numerar. La **AUR** 15% din bani s-au primit prin bancă, iar un procent de aproape 7% din bani s-a plătit tot prin bancă, dar în valută; restul de fonduri s-au înregistrat în numerar.

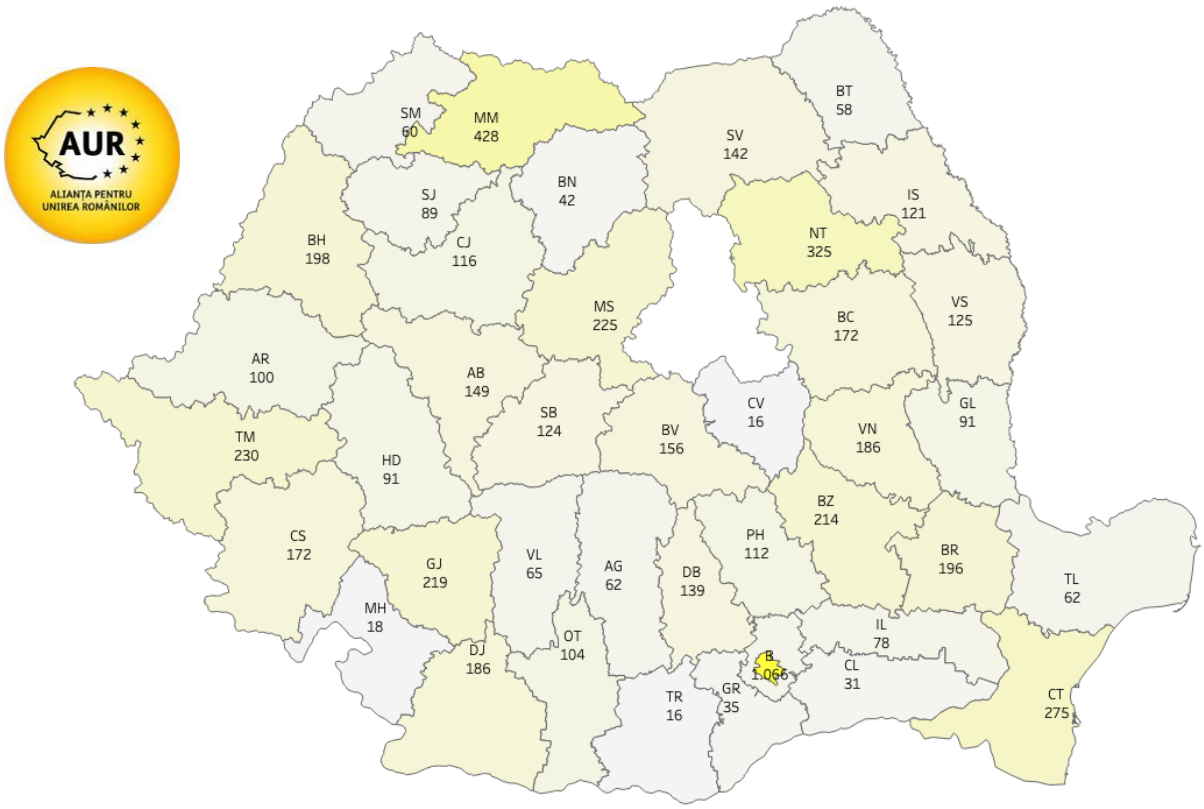

Finanțarea partidelor politice în 2021

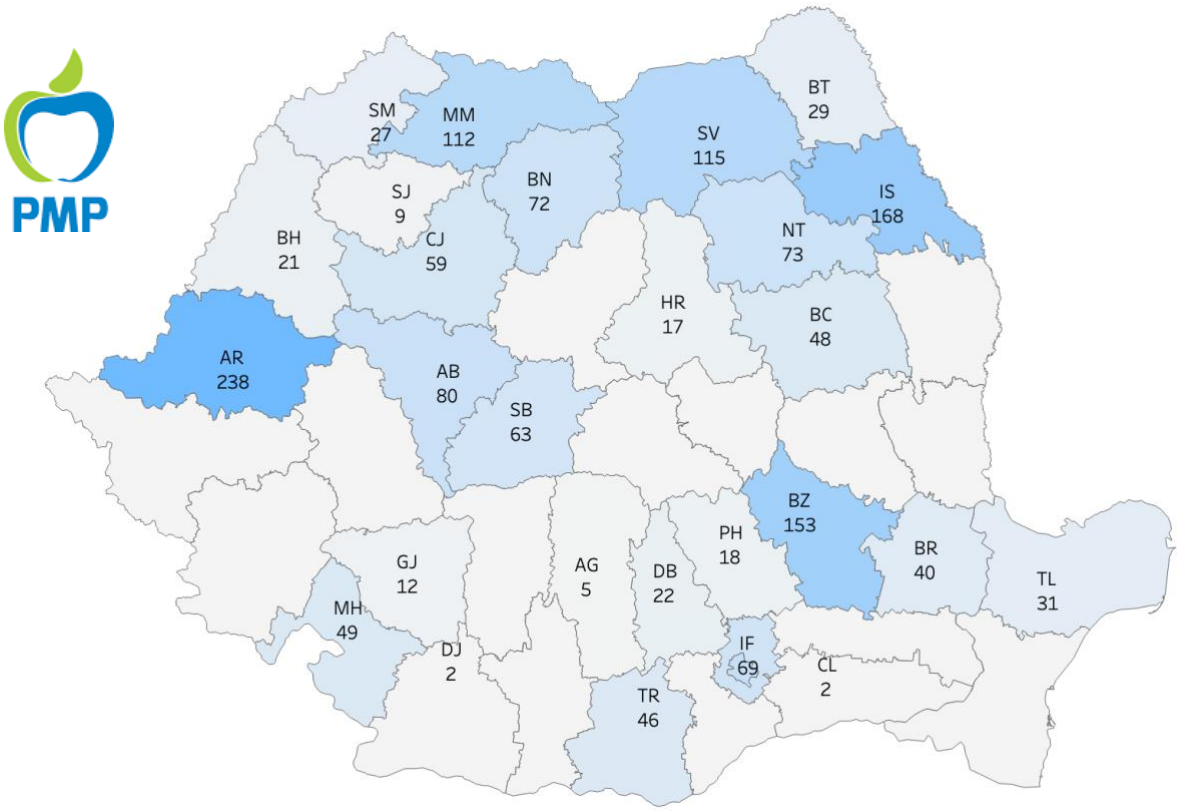

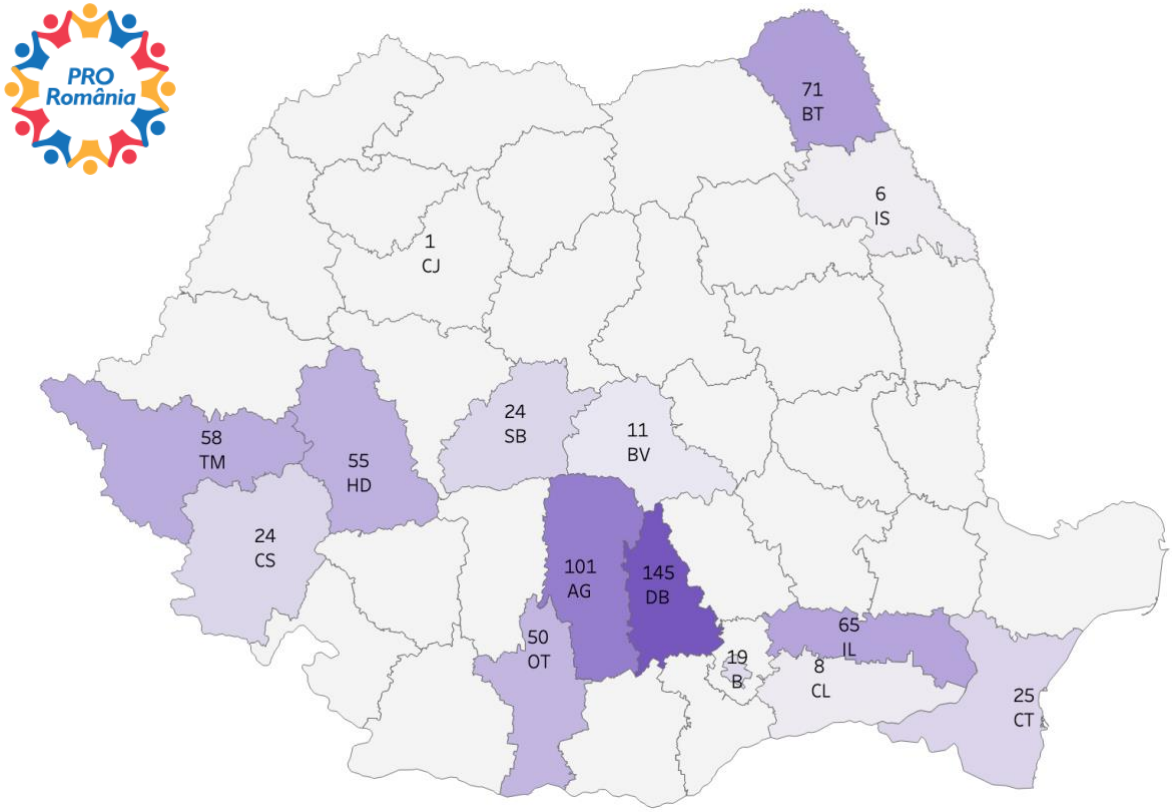

Cei mai mari cotizanți din ultimii 10 ani

EFOR a calculat, pe baza datelor publicate în Monitorul Oficial – deci doar cele cotizațiile peste 10 salarii – care sunt cei mai darnici membri de partid. Dacă ne raportăm la toate cotizațiile din 2006 până în prezent, cea mai prolifică a fost europarlamentara Maria Grapini, care a cotizat la PC și PPUSL 201 mii lei. Aceasta este urmată de europarlamentarul PSD Ioan Mircea Pascu, cu 163 mii lei și de Maricel Popa, senator și președinte de consiliu județean. Datele analizate ne arată că cele mai mari cotizații au fost plătite în general de europarlamentari și de membrii parlamentului. Rar președinții de partid sunt cei mai darnici am identificat și astfel de situații, în cazul lui Florin Cîțu, fost președinte al PNL.

Mai jos puteți vedea principalii cotizanți de la o serie de partide, din ultimii 10 ani. Am ales primii 15 membri după valoarea cuantumului și mai puțini, unde nu a fost cazul. Cea mai mare parte a celor din listă sunt europarlamentari și parlamentari, însă mai sunt câteva persoane care au deținut funcția de președinte al consiliului județean sau consilieri județeni. Am mai identificat o persoană care a deținut funcția de șef al Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR), dar și un Comisar Comisia Națională a valorilor (2010).

Liste cotizanți peste 10 salarii

Partid	**Cotizații**
PSD	
Pascu Mircea Ioan	163952,5
Popa Maricel	158680
Tănăsescu Ciprian Claudiu	154776,87
Sârbu Ilie	150330
Ticău Adriana Silvia	142842,4
Proca Marcel	134100
Cretu Corina	126182,5
Iordache Florin	113455,91
Cristea Andi Lucian	113263,5
Mihoc Marcel	112957
Cîlea Ion	111810
Georgescu Mircea	110200
Arsene Ionel	110000
Pavel Emilian	108562
Cretu Gabriela	100801
PNL	
Bădoiu Radu Florin	115290
Buşoi Cristian Silviu	106780
Iacob Mircea Rucărean	96240
Varga Vasile	92420

Oprisanu Gabriel	91400
Fenechiu Cătălin Daniel	86031
Oprea Mario Ovidiu	85405
Boboc Cătălin	84394
Filipescu Răducu George	79921,85
Spantoveanu Mihai	79500
Fenechiu Relu	78918
Nitu Aurel	77000
Diaconescu Andrei	76850
Giugea Nicolae	75230
Marinescu Marian Jean	75013,5
USR	
Drulă Cătălin	99000
Fălcoi Nicu	68970
Prună Cristina	24000
Năsui Claudiu Iulius	24000
Armand Clotilde Marie Brigitte	22659
PMP	
Gagea Florin	48600
Tarhon Victor	24006
Cristache Catalin	16000
Andronache Marian	13000
UDMR	
Farago Peter	20202
Derzsi Akos	15500
Eross Viktor	12100
Kiraly Andras	10500
Biró Rozália Ibolya	10200
Kiss Alexandru Iosif Francisc	10000
Kralik Lorand	8900
Erdei D. Istvan	8171
Erdei Dolóczki István	7928
Borboly Csaba	7500
Sauer Andras Kalman	7316
Kerekes Karoly	6000
Kovacs Attila	5785,49
Bitay Levente	5587,6
Biro Albin	5460

Paginile web consultate ale partidelor politice din România nu permit plata online, iar cea mai mare parte a cotizațiilor sunt plătite oricum în numerar. Comparativ, Partidul Acțiune și Solidaritate din Republica Moldova permite membrilor care doresc să

plătească online să utilizeze platforma și să doneze una dintre cele cinci valori menționate, de la 100 la 600 de lei[25].

Alte două exemple care pot crește transparența provin tot din Republica Moldova: declararea politicii pentru cotizații cu sume incluse, respectiv declararea numărului de membri[26]. Mai mult acestea, sunt obligate să publice pe site-ul propriu și al Comisiei Electorale Centrale mărimea și modul de achitare a cotizațiilor, împreună cu suma totală a cotizațiilor acumulate anual de partid.

Partidele politice ar putea declara anual numărul de membri.
Legislația ar putea fi modificată pentru a solicita partidelor politice să publice limitele pentru cotizații.

Donații

La capitolul donații, cele mai mari donații peste 10 salarii în 2021 provin de la PPUSL, PNL și AMR. La donații se regăsește un singur președinte de partid, însă avem câțiva primari (Oradea, Timișoara), mai mulți parlamentari și lideri de filiale. În cazul PPUSL cei mai mulți donatori provin din familia Voiculescu, iar la Partidul București 2020 a donat mama primarului Sectorului 3 și fondatorului partidului, Robert Negoiță.

Top 20 donații

Donator	Cine este	Partid	Total
Voiculescu Dana	Fiica fondatorului Dan Voiculescu	PPUSL	111388
Birta Florin Alin	Primar Oradea	PNL	110000
Voiculescu Elena	Membru CA Antena 3	PPUSL	107388
Ionascu Daniel		PPUSL	100000
Bolojan Ilie Gavril	Președinte CJ BH	PNL	96000
Negoiță Lidia	Mama primarului PS3, Robert Negoiță	PB2020	70898,73
Carp Gheorghe	Senator	PNL	57000
Caus Vasile Aurel	Deputat	PNL	57000
Voiculescu Corina-Mirela	Fiica fondatorului Dan Voiculescu	PPUSL	49700
Vasile Laurentiu Andrei	Membru CA Antena 3	PPUSL	48000
Rogobete Cristescu Laura Elena	Președinte AMR	AMR	46600
Badosu Gabriel		AMR	46600
Tolea Gheorghe	Vicepreședinte AMR	AMR	46500
Breza Cristea Lucian		AMR	45700
Olariu Ioan-Eugen		PAD	44541
Bugean Ioana		PPUSL	42000
Calipar Florin	Fondator/vicepresedinte partid	PDU	41701,49
Gherghel Eugen	Secretar AMR	AMR	40700
Ianc Vasile		PDU	36751
Baderca Ion		AMR	35000

[25] Vezi https://unpaspentru.md/achita-cotizatia-de-membru/
[26] https://a.cec.md/ro/2018-3326.html

Sumele colectate de la persoane juridice sunt mici comparative cu alți ani. PSD nu a înregistrat nicio donație peste 10 salarii de la persoane juridice/

Donații PJ

Donator PJ		**Valoarea/an**
Bardeau Holding Romania - S.R.L.	PNL	100000
FDG Arad	FDGR	50000
F.S.T.N.C.I.	FDGR	41565
Andra Internaţional - S.R.L.	PNL	30000
Dante International - S.R.L.	UDMR	210
F64 Studio - S.R.L.	UDMR	52,18
Sanito Distribution - S.R.L.	UDMR	24,06
Hendi Food Service Equipamnet Romania - S.R.L.	UDMR	8,27

Subvenții

Partidele politice au continuat să primească sume semnificative din subvenții, similar cu valorile din anii de după 2018, când regulile de alocare s-au modificat substanțial. În 2021, partidele politice au primit 234 de milioane de lei, iar de la începutul anului 2022, pentru primele șase luni, s-au transferat 124 de milioane de lei. Bugetul AEP include suma de 234 de mii de lei pentru partidele politice.

Anul trecut cele mai mari procente din banii publici s-au cheltuit în 2021 pentru presă și propagandă (56%- 62 mil. lei), personal (16% - 18 mil. lei), chirii/utilități sedii, consultanță politică, activități cu caracter politic (câte 4%) și sondaje de opinie (3%). PSD a cheltuit 71% din bani pentru presă, PNL 64% și USR 7%.

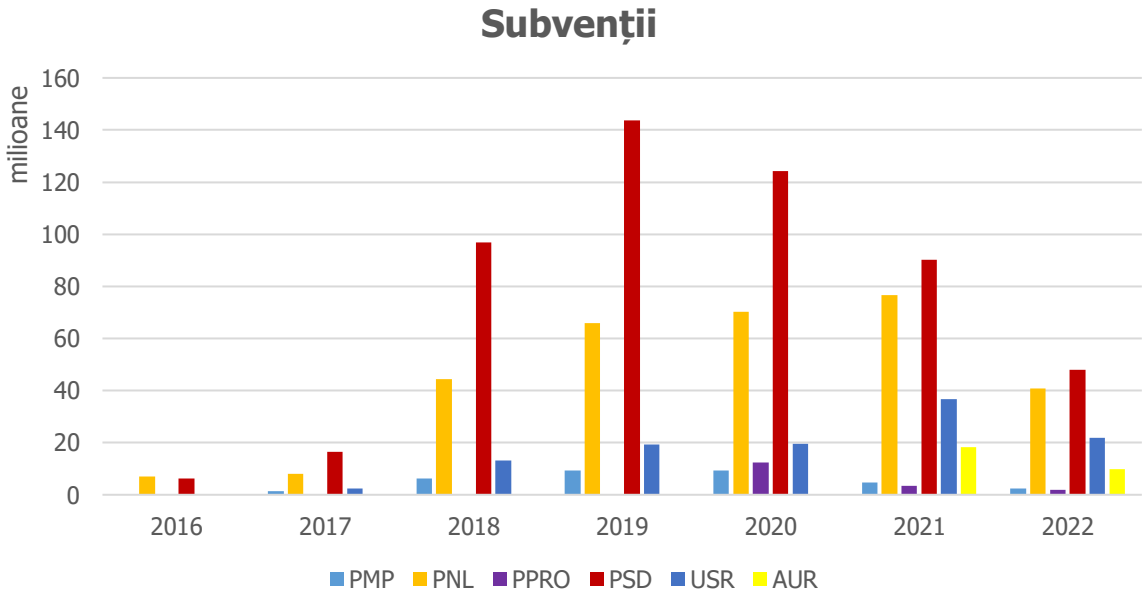

Pentru personal, în 2021, PSD a cheltuit 12% din fondurile partidului obținute din subvenții, iar PNL 7%. USR a alocat cel mai mult pentru personal proporțional cu subvențiile cheltuite: 45%. Pro România a alocat un sfert din banii de subvenții cheltuiți.

În 2022, PSD a alocat cel mai mare procent din sumele cheltuite pentru presă și propagandă, și anume 74%, PNL un procent de 78%, USR 7%. Comparativ, cheltuielile pentru propagandă au crescut semnificativ, de la 14 mil. lei în primele patru luni din 2021 la 30 mil lei în primele patru luni din 2022. La PSD s-au dublat cheltuielile, de la 8 la 17 milioane, iar la PNL au crescut de la 5 la 11 milioane. Și la USR s-au dublat sumele alocate pentru reclamă, chiar dacă rămân relativ reduse comparativ cu celelalte două partide.

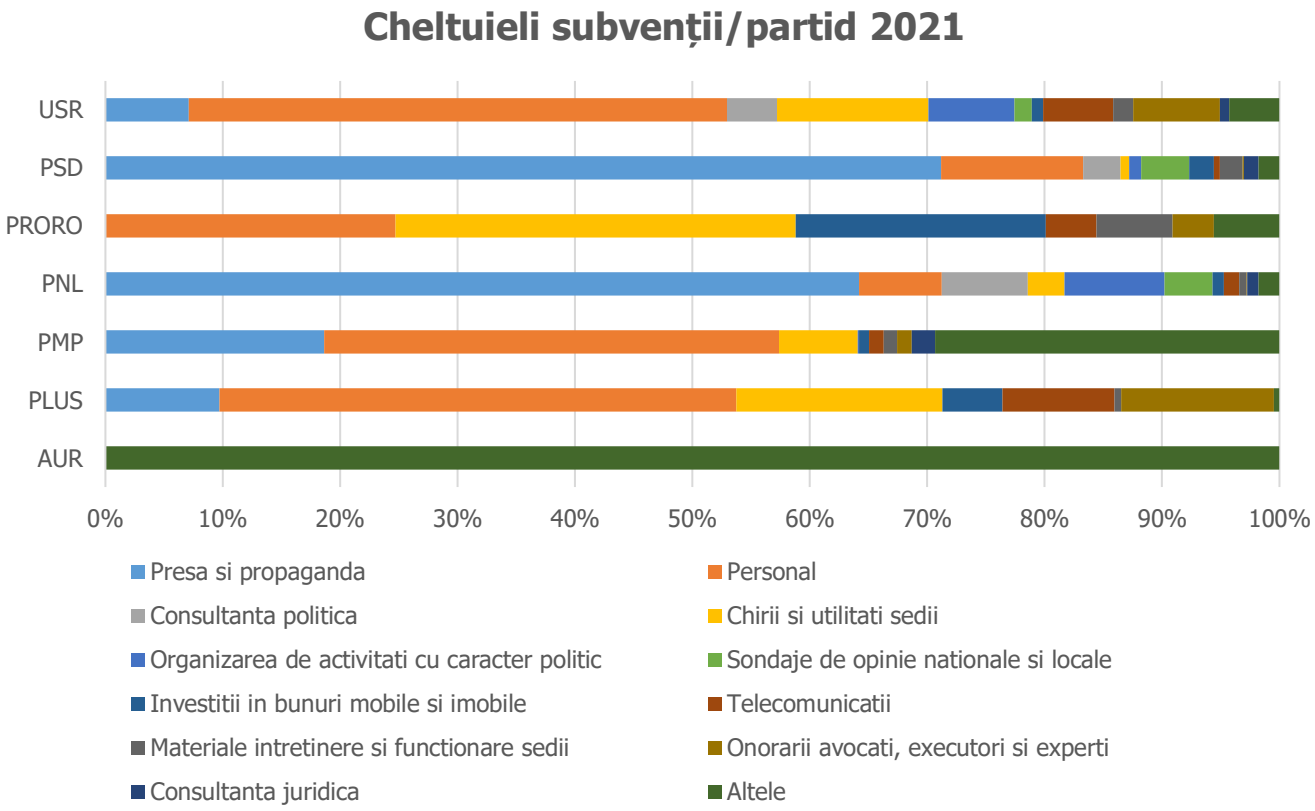

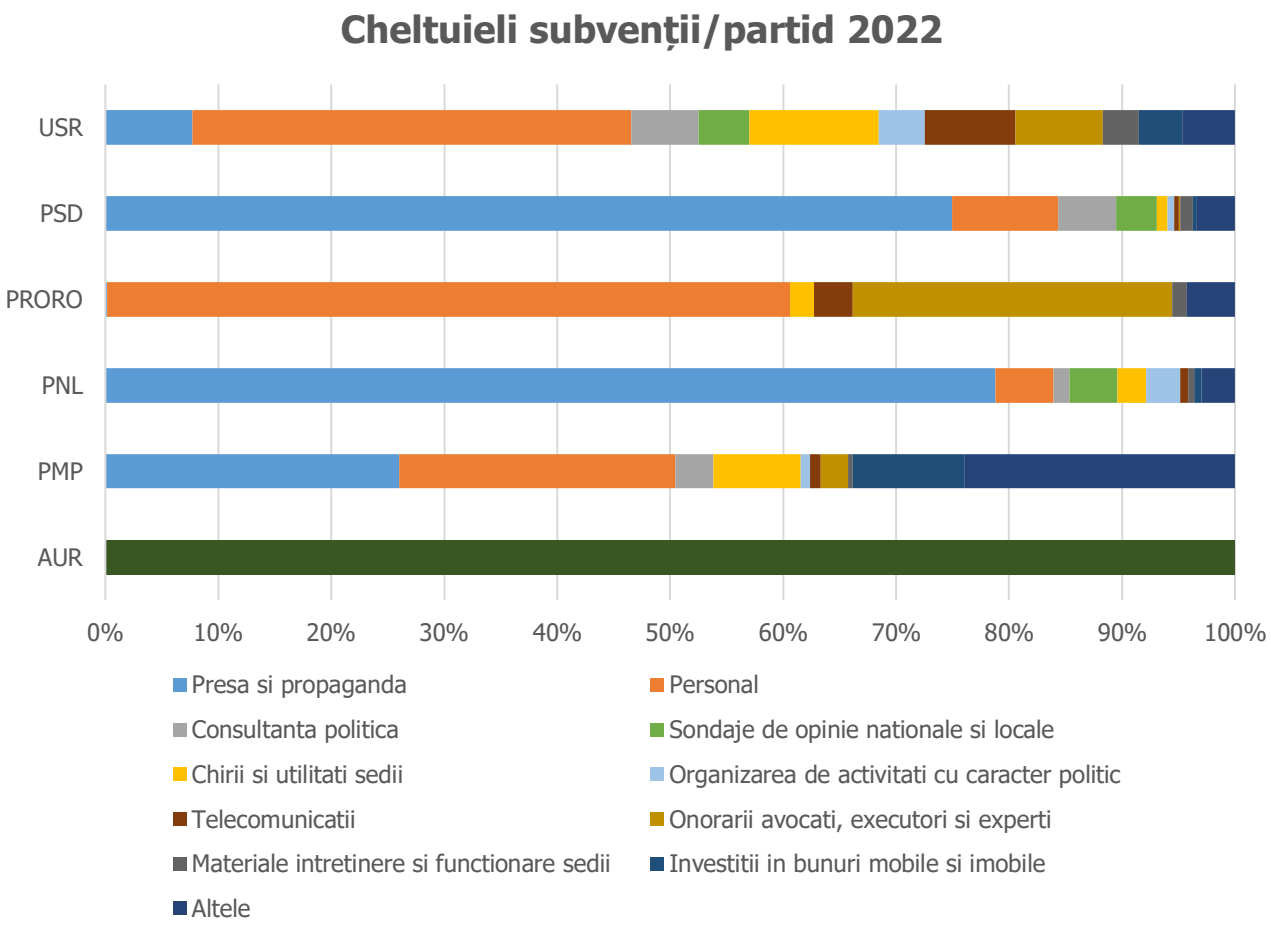

Alocarea unor sume semnificative pentru presă și publicitate, în condițiile în care nu există niciun fel de transparență cu privire la marcarea acestor produse este o practică negativă, care trebuie reglementată astfel încât cetățenii să fie informați cu privire la campaniile desfășurate de partidele politice în acest sens.

Legislația trebuie să includă o definiție a publicității electorale, atât pentru perioada electorală, cât și în afara acesteia.
Legislația poate fi amendată pentru a include condiții de raportare a activităților de promovare desfășurate de partide în afara campaniilor electorale și pentru a marca aceste produse ca atare.

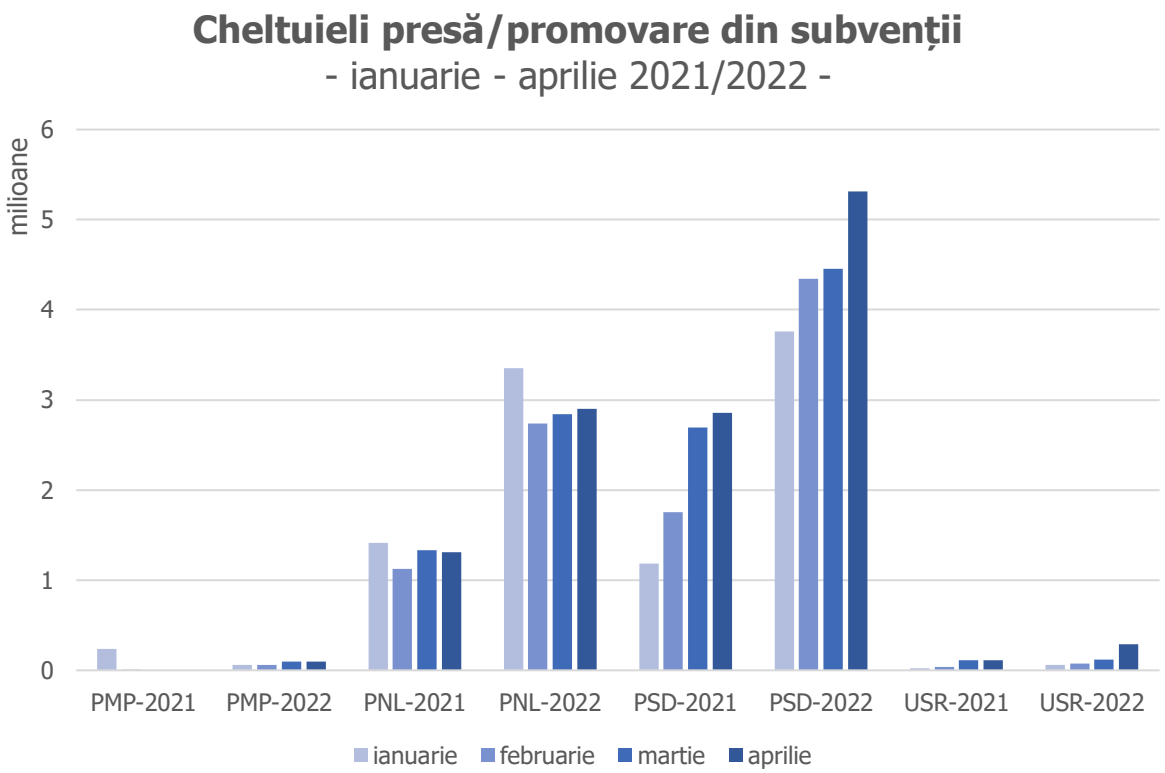

În 2021, partidele au cheltuit în general cam jumătate din banii primiți. Situația actuală indică faptul că partidele ar putea păstra banii pentru anul electoral 2024, când le vor putea folosi pentru alegeri. Statistic, PSD a cheltuit 61% din bani, PMP 58%, iar Pro România 90%. Liberalii au cheltuit doar 43%, iar USR 40%. AUR nu a cheltuit niciun ban din subvenție, cu excepția dobânzilor. Utilizarea acestor sume semnificative de bani în 2024, în detrimentul partidelor politice cu capacități reduse, ar putea avea efecte negative asupra competiției politice.

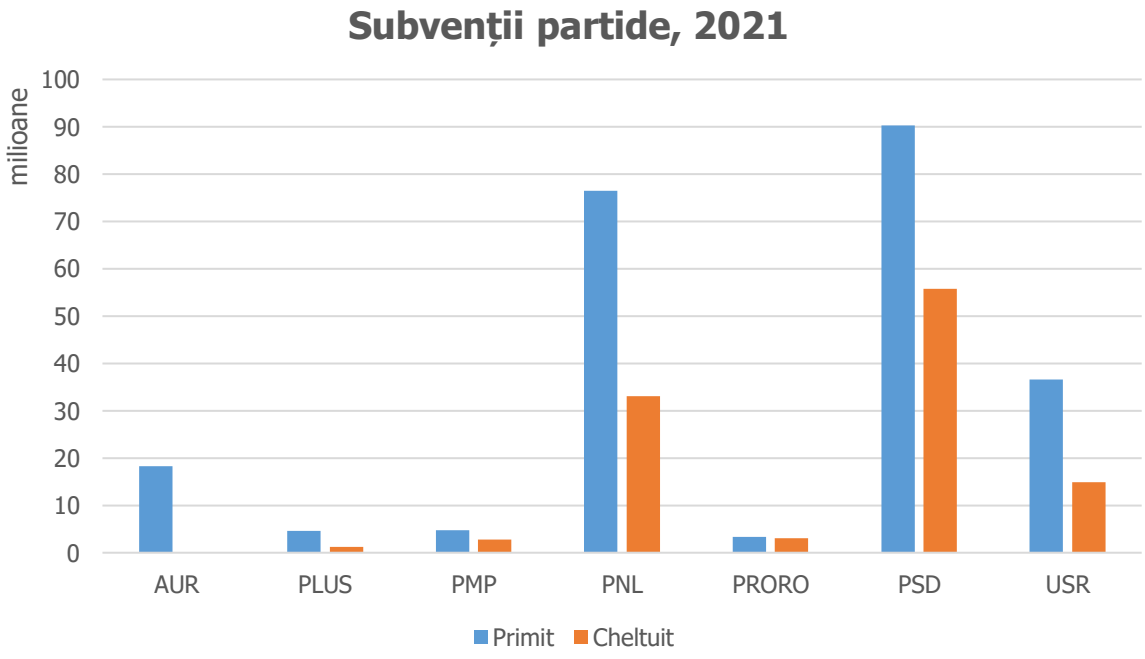

Sumele alocate partidelor politice trebuie reduse.

Datele despre subvenții sunt preluate de pe site-ul www.finanțarepartide.ro, unde au fost grupate de către AEP în mod distinct. Deși organizarea informației și publicarea acestor rapoarte este un aspect pozitiv, publicarea lor în format pdf scanat, din care nu se pot prelua informații nu este o bună practică. Deși EFOR a solicitat publicarea datelor în formate deschise, informațiile sunt publicate în continuare în același format inaccesibil.

Partidele politice și AEP trebuie să raporteze și să publice datele cu privire la alocările și cheltuielile din subvenții în formate deschise

O problemă semnificativă legată de cheltuirea banilor pentru presă rămâne aceea a transparenței. AEP publică doar statistici pe categorii legate de cheltuirea banilor, dar nu și informații legate de contracte. Marile partide, dar mai ales PSD, a refuzat constant să publice aceste contracte, în ciuda insistențelor unor organizații civice pentru Expert Forum sau Centrul pentru Inovare publică, dar și a jurnaliștilor de la Radio Europa Liberă care au solicitat aceste informații, dar s-au lovit de refuzul constant al partidului. PSD a pierdut procesul cu CIP, însă nu a furnizat datele. Conform deciziei Tribunalului București,

„Informațiile intră în categoria informațiilor de interes public, fiind vorba de date ce reies din activitatea unei entități finanțate din bani publici, iar informațiile solicitate sunt de interes public și trebuie puse la dispoziția publicului”[27].
Refuzul partidelor de a publica aceste date reprezintă o practică negativă, care are influență asupra finanțării generale a partidelor politice și campaniilor electorale, mai ales în contextul în care banii publici au devenit sursa principală de finanțare. Singurul partid care publică lista de contracte despre cheltuieli la nivel de Secretariat General rămâne USR.

De asemenea, în 2021 au existat mai multe momente cheie prin care s-au alocat mai mulți bani pentru subvenții sau prin care s-au schimbat criteriile de alocare în condiții care au fost critice de societatea civilă și presă:

- Bugetul inițial a inclus suma de 162 de milioane, însă Guvernul Cîțu a încercat mărirea sumei la 265 de milioane de lei în august[28]. În urma unei scrisori deschise semnate de mai multe organizații neguvernamentale, dar și a unor articole din mass media, propunerile au fost retrase. Cu toate acestea, Guvernul le-a mărit câteva zile mai târziu, pe 7 septembrie, anunțul fiind făcut de premier după o ședință de guvern[29]. Prin OUG 97/2021 s-au alocat 87 de milioane de lei, suma ajungând la 234 de milioane de lei.

[27] https://romania.europalibera.org/a/tribunalul-psd-sa-prezinte-contractele-cu-presa/31841413.html
[28] https://expertforum.ro/expert-forum-cere-guvernului-sa-nu-mareasca-iar-suma-pentru-subventiile-partidelor/
[29] https://expertforum.ro/rectificare-subventii-pe-ascuns/

- În decembrie, EFOR a solicitat partidelor politice, guvernului și AEP să reducă sumele alocate pentru subvenții. Decidenții nu au întreprins nicio măsură în acest sens
- Tot în decembrie, în comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților a fost aprobat un amendament care permitea în mod arbitrar PPUSL (care a primit aproximativ 1% din voturi la ultimele alegeri) să primească bani din subvenții, deși nu intrase în parlament la cele mai recente alegeri[30]. Astfel, prin derogare de la prevederile Legii 334/2006, trei sferturi din subvenții ar fi fost împărțite partidelor politice care aveau cel puțin un deputat sau senator afiliat unui grup parlamentar la finalul primei sesiuni parlamentare a anului 2021. Legea în vigoare stabilea că doar partidele care au participat la ultimele alegeri parlamentare și au trecut pragul electoral sau au obținut 50 de mandate de consilier județean sau general la alegerile locale au dreptul să primească subvenții potrivit numărului de voturi obținute. Amendamentul servea Partidului Puterii Umaniste (social-liberal), cei patru inițiatori ai amendamentului fiind membri afiliați grupului PSD din Camera Deputaților[31].

Modificarea arbitrară a regulilor după care se alocă banii rămâne o problemă care generează instabilitate și care permite unor actori politici care nu îndeplinesc condiții necesare să obțină bani publici. O situație similară se regăsește în 2020, cu partidele Pro România și Forța Națională. De asemenea, logica după care se alocă sumele din subvenții este defectuoasă. În condițiile în care partidele politice cheltuie aproape jumătate din ce primesc, este evident că sumele alocate sunt prea mari, mai ales în contextul în care 2021 și 2022 nu sunt ani cu alegeri generale.

Partidele politice trebuie să evite modificarea legislației pentru a permite partidelor politice care nu îndeplinesc condițiile legale să primească subvenții.

Cum se cheltuie subvențiile?

Datele existente nu ne permit să vedem la cine ajung banii din subvenții. Putem afla doar pentru câteva partide care publică aceste informații în rapoartele de venituri și cheltuieli sau pe site, în cazul USR. La PMP nu am putut identifica specific fondurile din subvențiile, întrucât nu sunt marcate ca atare. Nici la Pro România nu sunt marcate sumele din subvenție. La PSD datele nu sunt detaliate astfel încât să putem realiza această analiză.

Secțiunea de mai jos cuprinde o descriere a principalilor beneficiari de fonduri de la PNL, acolo unde datele sunt disponibile. În cazul PNL, apar cheltuieli marcate din subvenție la Bistrița Năsăud, Constanța, Hunedoara, Sectorul 6, Sibiu, iar majoritatea sunt realizate de Sediul Central. Pentru reclamă regăsim cheltuieli de 21 de milioane de lei, către societățile de mai jos. Majoritatea se regăsesc și în lista din 2020 întocmită de EFOR[32].

[30] https://expertforum.ro/opriti-alocarile-arbitrare-subventii-partide/
[31] http://www.cdep.ro/proiecte/2021/600/10/1/Anexe/Anexa%20%20amendamente%20admise.pdf
[32] https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2021/05/PB-118-finantarepolitica-27mai2021.pdf, p 38

Beneficiar	Suma	Descriere
DBV Media House SRL	7029199,1	Deținută de PHG MEDIA INVEST S.R.L., care e deținută mai departe de PACURARU DANIELA-MADI, soția lui Marcel Păcuraru, patronul Realitatea Plus[33].
Ancore Media SRL	4683756,5	Este deținută de Coman Romulus Florin și are sediul în București. În perioada 2018-2020 a încheiat contracte cu Centrul European Cultural și de Tineret pentru UNESCO "Nicolae Bălcescu" și Centrul Cultural si de Tineret "Ștefan Iordache".
All Media Company SRL	2489301,51	Firma este deținută de Doina Ștefania Ursică (95%) și Ioana Ursică (5%) și are în portofoliu pagini web precum are în portofoliu site-urile money.ro, superbebe.ro și tabu.ro[34]
Future Innovation SRL	1820700	Societatea are sediul în Tunari și este deținută de Neagoe Monica Argentina. În companie un post de manager de proiect a fost deținut de Anamaria Florescu, care a făcut parte din echipa de campanie al lui Klaus Iohannis, la prima candidatură[35]. Argentina Neagoe este parteneră în 2 firme cu Bartolomeu Constantin Săvoiu, general în rezervă și francmason[36]. Firma s-a ocupat de campania de postări plătite prin care PNL a atacat foști miniștri USR de la Sănătate în 2021[37].
Stalex PR & Media Events SRL	1475769,46	Firma este deținută de Ștefan-Alexandru Nanu, din Cornu de Jos, care e fiului primarului PSD din Cornu și fost vicepreședinte TSD și apropiat de Vlad Cosma și Sebastian Ghiță, conform presei[38]. Stalex este acționar la Euromedia Grup SA (74,9%), care în 2020 a primit 8,6 milioane de lei de la PNL, iar anul trecut doar 203 mii, din surse proprii.
Metalik Advertising S.R.L.	1177826,3	Este înregistrată în Periș (Ilfov) și este deținută de Dumitru Mihăiță. Conform presei, acesta ar fi fost membru PSD, consilier local, exclus din partid în 2019[39]. De asemenea, conform aceleiași surse ar fi fost șeful șoferilor de la Realitatea TV, iar ”într-o declarație de avere din 2019, el a menționat că este angajat al firmei Euromedia Group SA”.
Gandul Media Network S.R.L.	465109,12	Este deținută de creatoarea de modă Cristina Claudia Budeanu Săvulescu. Firma și-a schimbat numele în 2020 din WEB EDITING DEVELOPMENT S.R.L.
Agentia De Presa Rnews SRL	380770,86	Firma este deținută de Cornel Ștefan Stănilă. Conform presei, acesta ar fi fost angajat al MAI[40]. Deține portalul PS News
Editura Evenimentul si Capital SRL	294423,91	Deținută de Dan Adronic (90%) și Alexandru Claudiu Șerban, respectiv George Marius Păunescu, câte 5%
Facebook Ireland Limited	260462,08	
News International S.A.	234689,46	Este deținută majoritar de Daniela Stela Jivan (86%), iar printre asociați se numără și Marius Bostan, fost Ministru al Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională. Deține platforma Newsweek Romania

Gkm Global Publishing S.R.L.	200000	Deținută de MANEA SORIN VICTOR (60%) și GARCIA KUNIOKA MANEA SUELI (40%)
Soma Social SRL	178500	
Hb Media Advertising Company SRL	175351,26	Deținut de Daniel Bucura, jurnalist și candidat la funcția de primar al sectorului 1 în 2020
Macondo Gabo Press S.R.L.	169153	Firma este înregistrată în Gorj și este deținută de Grigore Cartianu. Deține portalul ziaristii.com
Gkm Global Web S.R.L.	150000	Deținută de MANEA SORIN VICTOR – vezi și Gkm Global Publishing S.R.L.
Truezone Srl	37485	Este deținută de Sorina Dina Bochiș și Rodica Alina Bealcovschi-Viuleț și este înregistrată în Oradea
Ciamir Grup S.R.L.	36922,98	Este deținută de Ciama Alina și Ciama Mara.

La USR datele pot fi consultate în portalul dezvoltat pe partid - https://transparentasg.usr.ro. În cazul USR vedem, de exemplu, că partidul a plătit 277 mii de lei pentru Atelierul de Internet, o firmă specializată în portaluri online, pentru cheltuieli de presă și propagandă. La capitolul cheltuieli pentru organizarea activităților cu caracter politic, platforma ilustrează contracte în valoare de 815 mii lei, din care 200 de mii lei au mers către firma Explosive Division Marketing SRL.

AUR nu are cheltuieli din fonduri publice, întrucât în fiecare lună a cheltuit între 5 și 8 lei doar pentru dobânzi bancare. Raportul de venituri și cheltuieli ne arată totuși care este destinația fondurilor private pe care le folosește partidul. Anul trecut s-au cheltuit 2,1 milioane de lei, dintre care 125 de mii de lei au reprezentat restituirea unor împrumuturi.

Cheltuieli AUR 2021

Alte chelt. cu serviciile executate de terti	703305,78
Materiale consumabile	340133,53
Protocol, reclama si publicitate	282296,56
Despagubiri, amenzi si penalitati	222093,36
Redeventele, locatiile de gestiune si chiriile	133580,78
Deplasari, detasari si transferari	122695,42

[33] https://playtech.ro/stiri/mutare-bomba-in-televiziune-ce-se-intampla-acum-cu-postul-tv-realitatea-147758
[34] https://www.brat.ro/membru/all-media-company
[35] https://www.libertatea.ro/stiri/cine-se-afla-in-spatele-postarilor-platite-pe-facebook-in-care-pnl-ataca-fostii-ministri-usr-de-la-sanatate-3795588
[36] https://www.mlnr1880.org/s-m-c-m-m/
[37] https://www.libertatea.ro/stiri/cine-se-afla-in-spatele-postarilor-platite-pe-facebook-in-care-pnl-ataca-fostii-ministri-usr-de-la-sanatate-3795588
[38] http://www.hotnews.ro/stiri-administratie_locala-24608974-exclusiv-parcul-herastrau-aparut-doua-constructii-noi-parter-etaj-fara-autorizatie-printre-proprietari-fiul-primarului-din-cornu-offshore-din-cipru.htm
[39] https://www.g4media.ro/exclusiv-pnl-ul-condus-de-citu-plateste-100-000-de-euro-luna-pentru-servicii-de-propaganda-unui-om-de-afaceri-care-distribuie-masiv-pe-facebook-mesaje-anti-klaus-iohannis-anti-vaccin-anti-ue-si-teor.html
[40] https://buletin.de/bucuresti/achizitii-in-vremea-razboiului-cj-ilfov-cumpara-publicitate-de-la-firme-subventionate-de-pnl-in-sectorul-6-se-achizitioneaza-mese-de-ping-pong-cu-14-000-de-lei-bucata/

Materialele de natura obiectelor de inventar	88192,17
Combustibilul	86797,03
Altele	24580,63

Top 10 cheltuieli reclamă/servicii cu terți - AUR

DGI Multimedia Design SRL	240702
Snapart Media SRL	134442
Mediapres Unirea SRL	80000
Relia Contaexpert SRL	54000
1 Print Opus 1 SRL	53732,32
Promotas Advertising SRL	50353,95
Palermo SRL	49875
Follow Digital Solutions SRL	35010
Artist Expert Production SRL	29549
Expert contabil	28000

Recomandări

1. Autoritatea Electorală Permanentă și partidele politice trebuie să publice date în formate deschise. AEP trebuie să dezvolte aplicațiile pentru raportare astfel încât să permită exportul de date deschise și accesul la date prin unelte de tipul API.

2. Legislația trebuie revizuită pentru a elimina reglementările discriminatorii. Recomandăm reducerea semnificativă a cerințelor articolului 46 1)b.

3. Autoritatea Electorală Permanentă trebuie să respecte reglementările privind accesul la informații și să furnizeze datele legate de controalele efectuate.

4. Partidele politice ar putea declara anual numărul de membri. Legislația ar putea fi modificată pentru a solicita partidelor politice să publice limitele pentru cotizații.

5. Sumele alocate partidelor politice trebuie reduse.

6. Partidele politice și AEP trebuie să raporteze și să publice datele cu privire la alocările și cheltuielile din subvenții în formate deschise.

7. Partidele politice trebuie să evite modificarea legislației pentru a permite partidelor politice care nu îndeplinesc condițiile legale să primească subvenții.

8. Legislația trebuie să includă o definiție a publicității electorale, atât pentru perioada electorală, cât și în afara acesteia.

9. Legislația poate fi amendată pentru a include condiții de raportare a activităților de promovare desfășurate de partide în afara campaniilor electorale și pentru a marca aceste produse ca atare.

10. Reiterăm nevoia de a reduce cerințele (50 de consilieri județeni sau generali) pentru acordarea subvențiilor la alegerile locale și pentru a crește ponderea acestora în proporția fondurilor – pentru parlamentare (75%) și locale (25%)

11. Reluarea discuțiilor despre Codul Electoral sau despre reformei electorale, incluzând finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

12. Legislația privind funcționarea AEP ar trebui să asigure stabilitate și predictibilitate și să fie modificată în mod transparent.

Lista cu ediţiile Monitorului Oficial în care au publicat partidele raportările

Partid	Data publicării	Nr. M.O	Link
Uniunea Democrată Turcă Din România (U.D.T.R.)	31.03.2022	316 din 31 martie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253485
Uniunea Democratică A Slovacilor Şi Cehilor Din România	24.03.2022	284 din 24 martie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253143
Dreapta Liberală	08.04.2022	351 din 08 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253763
Partidul Noua Românie - Pnr	07.04.2022	342 din 07 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253697
Comunitatea Ruşilor Lipoveni Din România	07.04.2022	342 din 07 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/253696
Partidul Alianţa Pentru Patrie	18.04.2022	381 din 18.04.2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254249
Partidul Naţional Civic	19.04.2022	384 din 19.04.2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254268
Partidul Social Democrat	19.04.2022	385 din 19 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254272
Partidul Prahova În Acţiune	19.04.2022	385 din 19 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254273
Forumul Democrat Al Germanilor Din România	21.04.2022	389 din 21 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254303
Uniunea Creştin Democrată Din România	26.04.2022	397 din 26 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254352
Partidul Naţional Ţărănesc Creştin Democrat	27.04.2022	399 din 27 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254406
Partidul Noua Generație - Creștin Democrat	27.04.2022	401 din 27 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254396
Partidul Alianţa Pentru Educaţie Şi Reformă (Aer)	27.04.2022	401 din 27 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254395
Alianţa Naţional Ţărănistă	27.04.2022	403 din 27 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254426
Partidul Naţional Liberal	28.04.2022	407 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254449
Partidul Dacismului Autonom Conservator	28.04.2022	407 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254450

Partidul Socialist Român	28.04.2022	410 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254474
Asociația Macedonenilor Din România	28.04.2022	410 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254475
Partidul Diaspora Unită	28.04.2022	410 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254477
Partidul Pro România	28.04.2022	410 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254476
Partidul Republican Conservator	28.04.2022	410 din 28 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254473
Partidul Adevăr Și Dreptate,	29.04.2022	411 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254502
Partidul Umanist Social-Liberal	29.04.2022	411 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254501
Partidul București 2020	29.04.2022	413 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254512
Partidul Național Stânga Românească	29.04.2022	413 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254511
Partidul Uniunea Independentă Pentru Tecuci	29.04.2022	413 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254510
Uniunea Democrată Maghiară Din România (Udmr)	29.04.2022	415 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254519
Partidul România Noastră	29.04.2022	416 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254523
Partidul Uniunea Salvaţi România	29.04.2022	417 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254529
Partidul Naţiunea Română (Pnro)	29.04.2022	418 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254541
Partidul Corectei Guvernări	29.04.2022	418 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254540
Erdélyi Magyar Néppárt - Partidul Popular Maghiar Din Transilvania	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254536
Partidul Comunist Român - Secolul Xxi	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254535
Partidul Alianţa Pentru Unirea Românilor	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254533
Uniunea Culturală A Rutenilor Din România	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254531
Partidul Alternativa Dreaptă	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254534
Partidul Tradiție, Onoare, Disciplină, Excelență - T.O.D.E	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254537

Partidul Makedonarmânilor Din România	29.04.2022	419 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254532
Partidul Forţa Naţională	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254546
Partidul Societăţii Ieşene (Psi)	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254543
Forța Identității Naționale	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254544
Alianța Maghiară Din Transilvania - Erdélyi Magyar Szövetség	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254542
Partidul Mișcarea Populară	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254545
Partidul Civic Maghiar - Magyar Polgari Part	29.04.2022	420 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254547
Partidul Volt România - Volt	27.05.2022	524 din 27 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/255754
Partidul Democraţiei Şi Solidarităţii - Demos	20.05.2022	501 din 20 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/255583
Alianţa Renaşterea Naţională	13.05.2022	478 din 13 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/255104
Inițiativa Otopeniul Nostru	05.05.2022	447 din 05 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254853
Partidul Pact Pentru Galaţi	04.05.2022	439 din 04 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254677
Partidul Naţional Socialist	04.05.2022	434 din 04 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254652
Partidul Noi, Getodacii!	04.05.2022	434 din 04 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254653
Partidul Republican Din România	03.05.2022	431 din 03 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254620
Partidul Naţional De Centru	02.05.2022	425 din 02 mai 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254585
Partidul Alianţa Liberalilor Şi Democraţilor	29.04.2022	421 din 29 aprilie 2022	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254548

Semilunei 7, ap. 1
București
www.expertforum.ro